

Naša anketa

Líderka ukrajinského hnutia „Antivojna“ Viktoria Šilova tvrdí, že Európa začína platiť. Za čo? Vraj za svoje opovrhovanie tradíciami, za opovrhovanie svojej vlastnej krvi, viery, za opovrhovanie následkami vlastnej koloniálnej politiky. Európa vraj prehnila, „zpederastila“ (z gréckeho pederastia), skrátka zmenila sa na páchnuce blato, kde všetci klamú, klamú a ešte raz, klamú! Pustíš si televízor, všetko ide vynikajúco, otvoríš si chladničku a všetko je inak! Východní Slovanovia to vraj vydržia a počkajú si, keď sa to všetko zrúti (rozumej, keď sa Európa stane mohamedánskou). Pritom dodáva, že východní západných Slovanov v biede nenechajú. Je tento výhľadový scenár reálny?

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Zoberme problém širšie. Kto sa nepoučí z histórie, tak sa mu to vypomstí. Platí to aj o Slovenskej republike, najmä pri ťažení proti ZSSR. Aká to príbuznosť so súčasnosťou! Napínanie svalov pri hraniciach Ruska.

Na druhej strane Slovensko alebo Slováci niekoho kolonizovali?! Nikoho a nikdy. Nútia nám utečencov, ktorých oni vyprodukovali. Je to smiešne, ale núti to do plaču. Všetko to smeruje na rozbitie Slovanov a, žiaľ, pomerne sa im to vďaka Judášom v politike darí.

Je našou hanbou, že vlastenectvo a láska k vlasti sú dehonestované médiami. Verím, že pravda zvíťazí a ľudia pochopia do čoho nás politici dostávajú?!

Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB, Zvolen: – S pani Viktoriou Šilovou sa dá len súhlasiť. Je smutné, že európske elity sa odtrhli od reality a vytvorili veľký administratívny aparát, ktorý je začiatkom konca. Migračná politika je chorá a vedie do vnútorného pnutia v Európe, čo sa silno prejavuje vo voľbách v jednotlivých členských štátoch EÚ, kde nacionalistické a fašistické strany stúpajú na popularite.

Spoločnosť sa rozdeľuje a hlavne radikalizuje. Je to výsledok politiky európskych elít. Ak sa politika EÚ nezmení, tak sa slová pani Šilovej naplnia v krátkom čase.

Leonard Bañas, predseda HDK pri ObIV SZPB, Bardejov: – Je absolútne nereálny, je to výplod chorého mozgu neznášaného reálneho života a objektívneho vývoja vo svete.

Anna Zabáková, tajomníčka ObIV SZPB, Nitra: – Tento výhľadový scenár je reálny, ale náš veľký ochranca EÚ a NATO nás presvedčia, že je to pre nás výhodné.

Lubomír Jančo, predseda ZO SZPB, Žiar nad Hronom: – Nie som si istý, či je tento scenár reálny. Nemyslím si, že Európa je prehnilá. Má problémy, ale nie je to opovrhovaním svojej vlastnej krvi alebo viery. Skôr sú problémy, ktoré urobili nesprávne rozhodnutia niektorých politikov v rámci EÚ.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Manželia zomreli takmer naraz

Manželia Watkinsovci, bývajúcí pri Chicagu v USA, ktorí spolu prežili takmer 69 rokov, zomreli s rozdielom 40 minút.

89-ročná Theresa zomrela napoludnie o 12.10 hod., jej 91-ročný manžel Isaak bol vtedy s ňou a držal ju za ruku. Lenže doslova o 40 minút, o 12.50 hod., skončil i on. Syn Leo sa k tomu vyjadril, že jeho rodičia „nikdy nechceli nič robiť oddelene“.

Podľa pravda.ru, 27. 4. 2017

Sláva víťazom 2. svetovej vojny

Dvaja z troch najvyšších ústavných činiteľov, predseda NR SR Andrej Danko a premiér Robert Fico, sa 9. mája zúčastnili ústredných osláv 72. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom na bratislavskom Slavíne. Pred pamätníkom sa poklonili aj viacerí členovia vlády, poslanci NR SR, zahraniční diplomati, zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy a samosprávy, spoločenských organizácií, členovia SZPB z celého Slovenska a predovšetkým slovenskí a ruskí priami účastníci bojov s fašizmom.

Premiér v príhovore vyzval orgány činné v trestnom konaní, aby konať a čím skôr zastavili prejavy extrémizmu spojené s pôsobením jednej z parlamentných strán. Upozornil, že politik tejto strany v televízii hovorí,

že nemá názor na holokaust a iného predstaviteľa strany sprevádzali v televízii dvaja ozbrojení muži, ktorí ostentatívne ukazovali svoje zbrane. R. Fico pripomenul, že podobne to bolo aj v 30. rokoch minulého

storočia, keď Adolf Hitler chodil po Nemecku s príslušníkmi SA. „Vyzývam orgány činné v trestnom konaní, zakročte, preboha, pretože ak toto budeme vnímať ako niečo normálne a budeme sa tváriť, že toto je súčasť slobody názoru alebo slobody prejavu, tak sa veľmi, veľmi mylíme. Toto nemá nič spoločné ani s demokraciou, ani s hodnotami, a čím skôr tieto prejavy zastavíme, tak to bude pre túto krajinu lepšie.“

(Pokračovanie na str. 4)

Informácie z predsedníctva ÚR SZPB

Májové predsedníctvo SZPB sa v organizačných otázkach zaoberalo odhaľovaním nových pamätných dosák vojnovým zločincami, listami...; prerozdelením finančného príspevku MV SR na rok 2017; prípravou rokovaní predsedníctva a ústrednej rady SZPB; konferenciou „Extrémizmus, neofašizmus a neonacizmus na európskej politickej scéne a na Slovensku“.

Jedným zo sťažovateľov je M. Petro z B. Bystrice, ktorého záležitosť bola už v duchu Stanov SZPB vyriešená. Sťažovateľ to však neakceptuje a vyhráza sa zväzu trestným konaním. Predsedníctvo SZPB trvá na svojom pôvodnom stanovisku.

Predsedníctvo bolo oboznámené aj so sťažnosťou čitateľa Július Lörincza na obsah dvojtýždenníka Bojovník. List bol adresovaný aj šéfredaktorovi,

ktorý pisateľovi už odpovedal. Predsedníctvo sa s odpoveďou stotožnilo.

V deň rokovania uverejnil kritiku Bojovníka aj denník SME. O reakcii redakcie na tento útok by mali byť oblastné výbory v čase vyjdenia tohto čísla už informované.

(V tejto súvislosti treba povedať, že ideoví oponenti Bojovníka nechcú pripustiť iné informovanie protifašistických orgánov.)

(Pokračovanie na str. 3)

Top správa na deň víťazstva

Až do 8. mája držal Jozef Pupala, predseda ZO SZPB v Čiernom Potoku, v tajnosti obrovský úspech, ktorý sa Čiernopotočanom podaril už 9. 1. 2017.

Podľa licenčnej zmluvy udelil dedič osoby armádneho generála Ludvíka Svobodu pani Zoe Klusáková-Svobodová ZO SZPB v Čiernom Potoku (980 31 Hodejov) bezodplatný súhlas na používanie mena a priezviska armádneho generála Ludvíka Svobodu v jej oficiálnom názve.

Dedič teda udeľuje nadobúdateľovi oprávnenie pou-

žívania mena a priezviska v oficiálnom názve nadobúdateľa v podobe: „Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov arm. gen. Ludvíka Svobodu v Čiernom Potoku.“

Dedič osoby udeľuje povolenie s platnosťou na celý svet, najmä pre územie Slovenskej republiky. A to na dobu určitú a po dobu trvania nadobúdateľa. So zánikom odbočky ZO SZPB zaniká aj toto povolenie.

Redakcia dvojtýždenníka Bojovník ďakuje a gratuluje ZO SZPB v Čiernom Potoku za tento významný úspech.

Expresident Afganistanu: „IŠ je produktom USA“

Teroristické zoskupenie Islamský štát Iraku a Levanty je nástrojom splodeným Spojenými štátmi americkými, uvádza TASS vyhlásenie bývalého prezidenta Afganistanu Hamida Karzaja.

IŠ je produktom USA. IŠ, ktorý má zjavne zahraničný pôvod, sa objavil v roku 2015 počas vojenskej prítomnosti Spojených štátov, povedal H. Karzaj v rozhovore so stanicou Fox News. „USA“, podľa neho, „musia vysvetliť regulárne lety helikoptér bez poznávacích znakov, zhadzujúcich náklady v zónach na hraniciach Afganistanu a Pakistanu, kontrolovaných teroristami.“

Expresident považuje za akt neúcty voči Kábulu rozhodnutie D. Trumpa zbombardovať komplex tunelov bunky IŠ. Po tomto čine on osobne odmietol poslať prezidentovi USA list, ktorý ho mal presvedčiť, aby sa vzdal vojenských metód vyriešenia situácie v Afganistane. Už som bol

pripravený podpísať tento list a práve zhodili (vákuovú) bombu. Kvôli tomu som toto posolstvo neposlal, vysvetlil H. Karzaj a dodal, že posolstvo bolo sformulované z „prijemných výrazov“ a navrhovalo využiť „výnimočne mierové prostriedky na zastavenie krvavých rozbrojov“ v štáte.

Toto (bombardovanie) bolo prejavom zjavnej neúcty, na čo by bol potom potrebný môj list, položil si H. Karzaj rečnícku otázku.

Expresident pri tom poznamenal, že americkú „bombu GBU-43 by bolo potrebné nazvať nie matkou všetkých bômb, ale „najsmrtonosnejšou zo všetkých bômb“.

Matka – to je dobrý človek. Taký názov sa pre bombu nehodí. Jej obeťou je afganská suverenita, pôda a pocit dôstojnosti, vyhlásil.

H. Karzaj sa nazdáva, že použitie bomby bolo zosúladené s bojovníkmi. IŠ ešte predtým odviezol odtiaľ väčšinu svojich ľudí, všetko bolo skoorinované. Toto zoskupenie je nástrojom USA a nikoho iného. IŠ odtiaľ najprv odviezol ľudí a potom USA zhodili bombu, povedal.

(Tento názor je logický, pretože USA nechceli bombou zabíjať, ale poslať odkaz nepokornému severokórejskému vodcovi – redakcia.) **Podľa topwar.ru, 5. 5. 2017**

Moldavský prezident Igor Dodon: Vstup Moldavska do NATO je absolútne neprijateľný a nikdy ho nedopustím

Takto sa vyjadril počas stretnutia s predsedom Štátnej dumy RF Vjačeslavom Volodinom.

Dodon doslova povedal: „Všetkým našim partnerom som vždy hovorieval, že existujú tri alebo štyri veci, ktoré nikdy nedovolia, aby sa stali predmetmi rokovania.“

Je to naša štátnosť – zachovanie Moldavska, zlúčenie sa s nejakými inými krajinami! Druhá vec je naša neutralita – NATO je absolútne neprijateľné! Treťou zá-

sadnou vecou je naše pravoslávie – „európske hodnoty“, ktoré sa nám pokúšajú rôznymi spôsobmi nanútiť, to my nepotrebuje. A štvrtá vec je naše strategické partnerstvo s našimi priateľmi z Ruska.“

Hlavnaspravysk, 11. 5. 2017

S. Lavrov: Plány zapojenia Ukrajiny do NATO krachli

Minister zahraničia RF Sergej Lavrov vyhlásil, že projekt NATO, predpokladajúci prijatie Ukrajiny do Aliancie a využitie Krymu na vojenské obklúčenie Ruska, krachol.

Aliancia sa vraj „urazila“ na Moskvu, keď pochopila, že nedokáže využiť krymský polostrov na svoje ciele. S. Lavrov zdôraznil, že práve kvôli tejto „urážke“ organizá-

cia zmrazila spoluprácu s Ruskom. „Natovci sa urazili, že ich projekt... krachol. No a kvôli urážke za tento objektívny historický fakt oni zmrazili všetko, čo nás spájalo,

vrátane protiteroristického boja,“ povedal minister v televízii „Mir“.

S. Lavrov tiež zdôraznil, že v súčasnom období sa NATO snaží obnoviť dialóg s RF, lenže Rusko je ochotné zapojiť sa do toho len na základe rovnoprávnosti.

Podľa kp.ru, 7. 5. 2017

Zákon o kontrole Primorska Spojenými štátmi považuje Rada federácií RF za vyhlásenie vojny

Realizácia zákona o americkej kontrole ruských prístavov Primorska predpokladá silový scenár, čo sa rovná vyhláseniu vojny, vyhlásil predseda medzinárodného výboru Konstantin Kosačev.

„Ide o návrh zákona, dúfam, že nikdy nebude zrealizovaný, pretože jeho realizácia ráta so silovým variantom prinútenia k prehliadke všetkých lodí americkými vojenskými plavidlami. Je to nepochopiteľný scenár, pretože znamená vyhlásenie vojny,“ povedal K. Kosačev.

Prvý zástupca obranného výboru

Štátnej Dumy RF Andrej Krasov vyhlásil, že tento americký návrh zákona nepasuje do všeobecnej koncepcie zachovania medzinárodnej bezpečnosti. „Na akom základe si Amerika privlastnila povinnosť, kto jej udelil také splnomocnenie na kontrolu námorných prístavov našej krajiny? My sme o to nežiadali, medzinárodné

organizácie na to nespĺnomočovali,“ vyhlásil A. Krasov. Dodal, že Rusko dá americkej administrácii symetrickú odpoveď na všetky nepriateľské kroky voči Rusku a jeho spojencom a „do našich vôd nevojde ani jedna americká loď“.

* * *

Možno až teraz mnohým dochádza čo to povedal nedávno minister S. Lavrov. Že tento svet už nemá žiadne pravidlá!

V. Mikunda, s využitím vz.ru z 5. 5. 2017

Rakúski dezertéri sa pripojili k „Pravému sektoru“ v Donbase

V Donbase sa do bojov na strane ukrajinských síl zapojili štyria bývalí vojaci z elitného 18. práporu ozbrojených síl Rakúska, pričom minimálne dvaja z nich dezertovali z rakúskych vojsk, píše médiá.

Rakúske OS potvrdili, že minimálne dvaja z bývalých vojakov sú dezertéri. V prapore oznámili, že

všetci štyria boli dialkovo prepustení zo služby, proti jednému z nich sa vedie vyšetrovanie o dezertérstve.

Minulý týždeň bol jeden Rakúšan zadržaný v Poľsku na požiadanie rakúskej strany. Kládne sa mu za vinu zabíjanie civilistov a zajatcov domobrancov v Donbase. Okrem toho je zamotaný do prípadu so šírením narkotík. V Poľsku sa chcel pripojiť k bývalým kolegom a opäť sa vrátiť do Donbasu

Podľa vz.ru, 7. 5. 2017

Čo píšú iní

■ P. Porošenko gratuloval bojovníkom UPA k víťazstvu nad Treťou ríšou

Ukrajinský prezident Petro Porošenko uverejnil v Twitteri gratuláciu ku Dňu pamiatky a zmierenia.

„Sláva veteránom Červenej armády a partizánskeho hnutia! Sláva bojovníkom UPA a všetkým účastníkom národno-osloboditeľských hnutí! Sláva všetkým, ktorí bránili Ukrajinu pred agresiou Tretej ríše!“, napísal.

P. Porošenko okrem toho gratuloval „OS Ukrajiny, dobrovoľníkom a všetkým, ktorí bránia Ukrajinu pred agresiou RF“. Ukrajinu dnes podľa neho bránia potomkovia tak vojakov Červenej armády, ako aj Ukrajinskej povstaleckej armády.

Podľa ria.ru, 8. 5. 2017

■ Štát sa o pomníky nestará

Starostlivosť o vojnové hroby a pomníky obetiam fašizmu necháva štát prevažne na obce.

Starostovia obcí Kľak, Ostrý Grúň či Baláže v Banskobystrickom kraji, ktoré nacisti počas represálií vypálili, hovoria, že pri obnove pomníkov sa často spoliehajú len na náhodné dotácie z rezervy premiéra. Sumy na údržbu vojnových hrobov považujú za nedostatočné, ročne sa pohyujú v desiatkach eur.

Ťažkosť s obnovou kultúrnych pamiatok má aj Múzeum SNP, ktoré má v správe vypálenú obec Kalište či Pamätník Nemecká.

SME, 6. 5. 2017 (vňiatok)

■ Stavbári Kerčského mostu našli vojnový stíhač

Pod budujúcim sa Kerčským mostom (kontinentálne Rusko – Krym) našli vojenský stíhač z 2. svetovej vojny P-40 amerického pôvodu.

Predbežne sa uvažuje, že bol zostrelý v roku 1943. Pozostatky pilota v kabíne neboli, čiže asi sa katapultoval. Zástupca riaditeľa Čiernomorského múzea podmořských bádání Viktor Vachonejev vysvetlil, že lietadlo sa zachovalo prakticky v ideálnom stave a bude možné ho obnoviť.

Tri videá sú súčasťou originálneho článku: <https://ria.ru/society/20170506/1493798399.html>

Podľa ria.ru, 6. 5. 2017

■ Kyjev obvinil 94-ročného vojnového veterána z vraždy ukrajinského nacionalistu, napojeného na nemeckých nacistov v roku 1952

Sovietsky vojnový veterán Boris Steklyar, vyznamenaniami ovešaný agent KGB, bol obvinený z „úmyselného zabitia“ skupiny ukrajinských nacionalistov, vrátane prominentného antisovietskeho umelca, známeho zo spolupráce s nacistami počas vojny.

Prípad právnej bitky v Kyjeve s dôchodcom prebieha už niekoľko mesiacov, ale pozornosť médií si získala v predvečer osláv víťazstva nad nacizmom. 94-ročný B. Steklyar, ktorý bojoval v niekoľkých veľkých bojoch druhej svetovej vojny, vrátane bitky o Stalingrad v rokoch 1942 až 1943, sa následne dostal na východ Nemecka, kde oslávil víťazstvo nad nacizmom a stal sa dôstojníkom kontrarozvedky v máji 1945. Jeho služba po vojne prilákala pozornosť ukrajinskej organizácie zvané „Národné centrum pre ochranu ľudských práv,“ píše Lenta.ru.

B. Steklyar sa zúčastnil operácie KGB, ktorá odhalila skupinu, ktorá bola súčasťou ukrajinskej povstaleckej armády (UPA) a organizácie ukrajinských nacionalistov (OUN). B. Steklyar v knihe, publikovanej ako súčasť zbierky spomienok bývalých dôstojníkov KGB, pod pseudonymom opisuje podrobnosti operácie z roku 1952, ktorá skončila smrťou členov skupiny ozbrojených nacionalistov.

Bol medzi nimi aj Nil Chasevič, umelec a politický aktivista, ktorý uctieval UPA. Mal na starosti tvorbu propagandistických plagátov a iných nacionalistických doplnkov pre hnutie. B. Steklyar vo výpovedi tvrdí, že N. Chasevič pred zastrelením zavraždil svojich dvoch spolupáchateľov, ktorí sa chceli vzdať.

Dôkazy naznačujú, že N. Chasevič bol nacistami vymenovaný za „sudcu“ v ukrajinskej dedine počas nemeckej nacistickej okupácie a rozhodoval o tom, ktorí ľudia budú popravení alebo potrestaní Hitlerovými vojskami.

Ukrajinský inštitút pre národné pamätihodnosti, ktorý sa zaoberal prípadom, má svoj vlastný názor na príbeh a tvrdí, že B. Steklyar zavraždil bojovníka za nezávislosť Ukrajiny – čo je zločin, ktorý nemá v súčasnej Ukrajine žiadne premlčanie.

Hlavnaspravysk, 5. 5. 2017 (vňiatok)

Informácie z predsedníctva ÚR SZPB

(Dokončenie zo str. 1)

tickej verejnosti, len to „svoje“. Preto všetko, čo sa im nepozdáva, žiadajú zastaviť. Bojovník však takýmto „demokratom“ odkazuje, že dnes už nie sú časy, keď sa žiadalo, aby občania kritizovali aj to, čo im bolo zabránené čítať. Bojovník informácie nezatajuje, ale predkladá a tvorba názoru z nich je už na samotnom čitateľovi.)

Predsedníctvo súhlasí s kritikou, ktorú SZPB poslali členovia, vyjadrujúci znepokojenie z inštalácie pamätných tabulí, napr. J. Tisovi. Je si však vedomé svojich nedostatočných kompetencií, aby pri takýchto záležitostiach mohlo funkčne konať. Hlavný nástroj SZPB je v presvedčaní kompetentných, aby oni konali. Preto bude táto otázka nastolená na rokovaní s našim partnerom, ktorým je ZMOS. Veľa v tom však môžu napomôcť aj osobné kontakty našich základných organizácií. Pochopiteľne, že SZPB ide dohodnutým postupom kontaktovať aj NR SR, MS SR, GP SR...

V širšej diskusii k tejto téme podpredseda ÚR SZPB Igor Čombor zdôraznil, že „okrem SZPB tu dnes nie je nikto, kto by vedel znesiteľným spôsobom vysvetliť a zaujať stanovisko voči tým udalostiam..., aj voči slovenskému štátu tak, aby sa

neurobilo peklo! Peklo robí druhá strana. My sme tu na to, aby sme národ zjednocovali“.

Podpredseda Juraj Drotár zdôraznil iný problém. „Minulý týždeň vystúpila hovorkyňa ministerstva školstva k otázke výučby dejepisu. S tým, že zvyšujú počty hodín... a okrem toho, že problematiku histórie riešili s ÚPN! Načo sem potom chodí štátny tajomník, keď s nami sa to nerieši!?!“

Predsedníctvo uznesením vyjadriť nesúhlas s tým ako hodnotí Matica slovenská vojnové roky 1939–1945.

Pisateľkou ďalšieho listu s novým podnetom bola M. Salenková, ktorej meno, ako sťažovateľky, je čitateľom známe. V článkoch denníka SME sa prejavila už v časoch minuloročného Stretnutia generácií na Kališti. Otázku riešia súdy a tie, čo

zatiaľ prebehli, dávajú za pravdu SZPB i predsedovi P. Sečkárovi, ktorý bol aj osobne napadnutý. Podnety sa prešetrujú, kauza pokračuje.

Člen SZPB Vladimír Záhoranský požiadal Zväz, aby sa vyjadril k jeho stanovisku k vysokoškolskému zákonu a ako subjekt ho postúpil ďalej. Predsedníctvo konštatovalo, že SZPB nemá právomoc pripomienkovať vysokoškolský zákon.

Aj k ďalším listom, riešiacim otázky života zväzu, predsedníctvo zaujalo pragmatický postoj.

Po prerokovaní organizačných otázok predsedníctvo schválilo prerozdelenie finančného príspevku MV SR na rok 2017 a rozhodlo sa zaslať list MS SR vo veci zistenia aktuálneho stavu pri priznaní jednorazového príspevku vojnovým sirotám.

Vladimír Mikunda

Dnes ani návšteva Osvienčimu nie je taká, ako kedysi

Na čele ZO SZPB č. 7 v Bratislave je od ostatnej výročnej schôdze Ján Barczy (generálny riaditeľ spoločnosti Tipos), ktorý vo funkcii predsedu vystriedal vojnovú veteránku, bývalú spojku a zdravotníčku partizánskej brigády Čapajev Annu Bergerovú.

Dňa 3. mája 2017 sa v tejto organizácii konala slávnostná členská schôdza, venovaná Dňu víťazstva nad fašizmom. Prítomný bol aj starosta 3. bratislavského obvodu Rudolf Kusý, ktorý býva na každom rokovaní tohto protifašistického kolektívu a všemožne mu aj pomáha.

Po odovzdaní pamätných listov a čestných uznaní sa do diskusie so svojimi vojnovými spomienkami prihlásili dvaja veteráni. Predseda J. Barczy to uviedol, že dnešné časy už nie sú také, aké si pamätáme, že

znova ožívajú niektoré nekalé činy fašizmu a preto je hlavnou výzvou pri 72. výročí Dňa víťazstva nad fašizmom to, že sa musíme opätovne zomknúť. „Dnes je to omnoho dôležitejšie, ako to bolo pred desiatimi, pätnástimi rokmi,“ povedal.

Potom prehovoril aj R. Kusý a svoje vystúpenie nazval „Ako to cítim ja“. „V posledných mesiacoch, možno viac než predtým, cítim, že v spoločnosti rastie napätie. Až tak veľmi, že sú ľudia, ktorí rozprávajú o konflikte, o revolúcii, o veša-

ni a akoby tieto tendencie boli stále silnejšie a silnejšie. Práve preto je dôležité živé svedectvo, ktoré ľudia, ako ste vy, dokážu sprostredkovať. Dnes totiž, a nech sa na mňa nikto nenahnevá, ani návšteva Osvienčimu nie je to, čo bývala kedysi. Keď som tam bol pred dvadsiatimi rokmi, tak to bolo niečo, čo na mňa veľmi zapôsobilo. Dnes z toho spravili pomaly turistickú atrakciu. Máte vyhradený čas, rýchlo, rýchlo, lebo ide ďalšia skupina! Tu sa nezastavujte... a ja vlastne o tom ani veľa neviem..., ja som iba sprievodca.

Ľudia odchádzajú bez toho, aby boli naplnení ničím. A hneď je to prekryté nejakým iným zážitkom.

Práve preto si vážime ľudí, ktorí vedia povedať čo je to vojna, čo znamená trápenie, ktoré prináša vojenský konflikt a všetko, čo s tým súvisí.

Ja vám ďakujem, že stále zotrúvate a že stále fungujete a snažíte sa vzdelávať, komunikovať a to svedectvo podávať. Ďakujem vám za to, že nám dávate možnosť zmysluplne vás podporiť a za to, že tu dnes môžem byť s vami,“ vyznal sa zo svojich pocitov starosta Rudolf Kusý.

Vladimír Mikunda

Príbehy veteránov uverejníme v budúcom čísle.

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Štefan Tichý, tajomník ObIV SZPB Martin: – Povedal by som, že Ukrajina je momentálne prehnitá. Preto by sa viac mali zamerať na riešenie svojich problémov. Občianska vojna, krachujúce hospodárstvo, rozťahovanie sa krajnej pravice a pod. Scenár už funguje, klin je do spoločnosti vrazení. Darí sa stavať proti sebe kresťanov s moslimami, bielych proti čiernym, heterosexuálov a homosexuálov, chudobných proti bohatým, neziskové organizácie proti legitímnym vládam – rozdeľ a panuj. Takto dokáže malá skupina vždy profitovať zo vzájomnej neznášanlivosti. Záchranou môže byť len slovenská vzájomnosť a vízia spoločnej sily a prosperity.

Kubánska veľvyslankyňa navštívila SZPB

Začiatkom mája predseda SZPB P. Sečkár privítal na ústredí Zväzu novú veľvyslankyňu Kuby v SR Yamilu Pita Montes.

Predseda SZPB informoval veľvyslankyňu o dejinách i súčasnosti SZPB a sprevádzal ju vo zväzovej expozícii „Za slobodu“. Následne sa vzájomne oboznámili s možnosťami spolupráce v ďalšom období.

Veľvyslankyňa pozvala členov SZPB na podujatie, spojené s prvým výročím skonu Fidela Castra.

– r –

Polovica Rusov schvaľuje činnosť Stalina cez vojnu

Polovica Rusov (30 %) kladne hodnotí činnosť Josifa Stalina ako vodcu štátu počas Veľkej vlasteneckej vojny, vyplýva z prieskumu ruského Fondu spoločenského názoru.

Tretina opýtaných (32 %) považuje úlohu Stalina cez vojnu za čiastočne kladnú a čiastočne zápornú. Negatívne hodnotenie dalo Stalinovi 8 % respondentov a 11 % nevedelo odpovedať.

Vyššie polovica respondentov (55 %) si myslí, že Stalinov podiel na víťazstve vo Veľkej vlasteneckej vojne sa dnes v Rusku spravidlo hodnotí a 19 % má úplne opačný názor.

Podľa väčšiny respondentov (69 %) sa dnes dejiny VVV osvetľujú objektívne, nesúhlasí s tým 18 % respondentov. Pričom vyššie tretiny Rusov (39 %) tvrdí, že dejiny vojny sa dnes osvetľujú omnoho správnejšie, ako za sovietskych čias (štvrtina – 23 % s tým nesúhlasí) a 24 % si myslí, že sa v tom nič nezmenilo.

Podľa ria.ru, 8. 5. 2017

Výskum rasizmu v Európe: Najhoršie dopadla ČR. Slovensko...

Unikátna mapa znázorňujúca mieru rasizmu v jednotlivých krajinách Európy ukazuje, že najrasistickejšia je Česká republika. Slovensko však tiež na tom nie je najlepšie a spolu s ďalšími východoeurópskymi krajinami svieti na červeno. (mapa na originálnom linku – <http://www.hlavnespravysk/vyskum-rasizmu-v-europe-najhorsie-dopadla-ceska-republika-slovensko-tiez-na-nelichotivom-mieste/993468>.)

Mapa Európy ukazuje mieru implicitného rasizmu – ako ľahko ľudia z rôznych krajín spájajú čierne tváre s negatívnymi myšlienkami.

Výskum bol vypracovaný Harvardskými pracovníkmi z údajov, ktoré získali od 288 076 bielych Európanov, v rokoch 2002 až 2015. Informoval o tom portál metro.co.uk.

Podľa tohto výskumu je najrasistickejšou krajinou Česká republika. Za ňou nasleduje Litva, Bielorusko, Ukrajina, Moldavsko, Bulharsko a Taliansko. Slovensko je podľa tohto výskumu ôsma najrasistickejšia krajina Európy.

Naopak, najmenej rasistickou krajinou Európy je vraj Srbsko. Je však otázne či rasistický nie je práve tento výskum, keďže bol skúmaný výlučne na bielych ľuďoch a teda výskumníci sa držali stereotypu, že rasisti môžu byť len belosi. Prečo neexistujú žiadne výskumy z afrických krajín ako vnímajú černosí belochovy? Majú tieto výskumy u ľudí bielej pleti vyvolať pocit viny, následkom ktorej sa podvolia multikultúrnej spoločnosti?

Podľa hlavnespravysk, 6. 5. 2017

Sláva víťazom 2. svetovej vojny

(Dokončenie zo str. 1)

Predsa vlády v príhovore adresoval tiež výzvu predstaviteľom Bratislavy, aby umiestnili na novopostavený Starý most pamätnú tabuľu, ktorá by pripomínala, že ten predošlý postavili na prelome rokov 1945 a 1946 vojaci Červenej armády. Tabuľu ukradli pri rekonštrukcii mosta, skončila v zberných surovinách, odkiaľ ju priniesli na Úrad vlády SR. „Všetci rešpektujeme, že tento most bol teraz zrekonštruovaný a slúži nám všetkým v Bratislave, ale nikto nemôže zobrať jeho historickú podstatu, ...aj to je prejav úcty k tomu, čo sa udialo v roku 1945,“ poznamenal R. Fico.

Veľvyslanec RF v SR Alexej L. Fedotov pripomenul, že Deň víťazstva (taký je jeho názov v Rusku) je najvýznamnejší sviatok, keď vzdávame hold pamiatke padlých, úctu veteránom a všetkým, čo obstáli v boji a zvíťazili. „Sme ich veľkými dlžníkmi.“ Na Slavíne leží 6845 z celkovo 63 512 (aktualizované údaje k 1. 2. 2017) sovietskych vojakov – osloboditeľov pochovaných v slovenskej zemi. „Bez hrdinstva sovietskych vojakov a ich spolubojovníkov nebolo možné rátať s oslobodením Slovenska a iných európskych krajín spod hnedého moru,“ poznamenal A. L. Fedotov.

2. sv. vojna, rozpútaná nacistickým Nemeckom, bola najväčšou tragédiou ľudských dejín nielen počtom miliónov obetí, ale najmä svojim charakterom a bezbrehou krutosťou. „Hitler viedol vojnu ako dobyvačnú, rasovú, takže desiatky miliónov obyvateľov Európy, prevažne Slovanov, boli vystavené rasovému teroru, deportáciám do pracovných alebo koncentračných táborov... Na krátku dobu sa stalo Slovensko z milosti hnedej totality formálne samostatným štátikom, v skutočnosti poslušným satelitom. Režim sa udržiaval za cenu potlačania slobody a za cenu fyzickej likvi-

dácie svojich občanov, za ktorú dokonca ochotne platil,“ pripomenul podpredsa ÚR SZPB generál Igor Čombor.

Perspektíva nášho národa bola v dlhodobom ohľade jediná: ako Slovania mali sme prežívať v postavení nevoľníkov, či otrokov, na nemeckých veľkostatkoch, zriadených na dobytom Sibíri.

„Odboj, ktorý sa postupne zdvihol, nebol namierený proti štátu preto lebo bol slovenský. Bol namierený proti štátu preto, lebo to bol štát fašistický. Bol v rozpore s celou vývojovou líniou európskej kultúry, našej civilizácie – v rozpore s vývojom nášho národa,“ poznamenal generál I. Čombor.

„Drahí priatelia. Je našou morálnou, ale predovšetkým ľudskou povinnosťou nezabúdať a pamätať na tých, ktorí bojovali za naše oslobodenie. Pomaly odchádzajú z našich radov tí, čo si pamätajú utrpenie a hrôzy vojny. Mnohí neváhali položiť životy a zdravie svoje a svojich rodín za lepšiu budúcnosť mladších generácií a tí nesmú zabúdať na hrdinské činy svojich predkov. Sláva víťazom 2. svetovej vojny,“ zvolal predstaviteľ SZPB.

Po spomienkovej slávnosti si mnohí členovia medzi sebou kládli otázku: A prečo sa nehrala ruská hymna keď bola uvedená v programe na pozvánke?

V. Dobrovič

Za SZPB prehovoril podpredsa ÚR SZPB generál Igor Čombor.

Protifašisti z Brezna, B. Bystrice i Žiaru nad Hronom.

Tu vidíme Banskobystričanov, Zvolenčanov...

Ďalší členovia SZPB. Vysoký muž so zástavou uprostred je predseda ZO SZPB Istebné Dušan Sabol.

Ruskí veteráni Nikolaj A. Mel'nikov (piaty zľava) a Ivan I. Grišanov (štvrtý sprava) na návšteve u predsedu SZPB. Pavol Sečkář ich vyznamenal pamätnou medailou Za obetavú prácu pre SZPB. 95 ročný bývalý červenoarmejec Ivan A. Grišanov sa podieľal aj na oslobodení ČSR a vojnu skončil na miestach posledného výstrelu v ČR pri obci Milín, čo je pár kilometrov južne od Příbramu.

Osloboditeľ ČSR Nikolaj A. Mel'nikov.

Predsedníčka ZO SZPB z Cinobane Mária Švikruhá odovzdala členskú legitimáciu SZPB Ludmile Lofajovej (vpravo) práve na tomto pietnom mieste. Mala si ju tu prevziať aj dcéra Jana Lofajová, lenže tá sa nedokázala uvoľniť z práce.

Na Slavíne sa stretli krajanovia z Bobrovcu pri Liptovskom Mikuláši, bývalý partizán K. Kuna a veľvyslankyňa ČR na Slovensku Lívia Klausová.

Členovia rôznych bratislavských ZO SZPB.

Deti pozdravujú veteránov. Bývalého slovenského vojaka Juraja Biľa (vľavo) a bývalého červenoarmejskeho plukovníka Ladislava Sládeka.

„Noční vlci“, to je už medzinárodná sila

Tento rok nevíťali motorkárov „Noční vlci“ v Bratislave na Slavíne stovky ľudí, bolo ich len pár desiatok. Vidím za tým nezvládnutý prísun informácií od organizátorov. Pôvodne sme mali za to, že „vlci“ sa v Bratislave objavia až 8. 5., avšak v stredu poobede 3. 5. zrazu prišla informácia, že to bude už na druhý deň, vo štvrtok.

Pričom práve táto návšteva Nočných vlkov si zaslúžila bohatšie zastúpenie vítajúcich Bratislavčanov. Takmer stovka motorkárov mala totiž toho roku najbohatšie medzinárodné zastúpenie. Okrem Rusov, Slovákov, Poliakov, Čechov, Nemcov, Maďarov... sme tu videli aj bielo-ruskú a bulharskú zástavu.

Keď sa povie, že „Noční vlci“ oficiálne štartovali v Moskve, je to len približná časť pravdy. Presnejšie to povedal predstaviteľ ruskej komandy Vitalij Kuznecov, že štart bol v podmoskovskom

mestečku Snegiri, pretože práve tam boli nemeckí nacisti zastavení a odtiaľ sa začal valiť sovietsky protiútok až do Berlína.

„Okrem zástav Cesty víťazstva“, zdôraznil slovenský „Nočný vlk“ Jozef Hambálek, „nesieme z Moskvy aj zástavu 8. motoklubu, ktorý bojoval pri Stalingrade. Pre slovenských motorkárov je to veľká česť“.

V ďalšom vyslovil veľkú vďaku „poľským klubom, ktoré nám nesmierne pomohli... snažili sa nám riešiť ubytovanie, stravu...“. Poďakoval sa aj slovenským klu-

bom za to, ako úprimne prejavili myšlienku bratstva, pomoci a spolupatričnosti.

Ruský veľvyslanec Alexej L. Fedotov sa pred všetkými vyjadril, že to, čo robí táto medzinárodná partia motorkárov je veľmi dôležité. „Jednak na zachovanie pamiatky, ale aj na neustále prebúdžanie spoločenskej mienky, na pripomínanie, že s nacizmom, s neonacizmom... s pokusmi falšovať a prepisovať dejiny, treba bojovať každý deň a nielen cez sviatky.“

Vladimír Mikunda

Rednú radu našich veteránov. Na tomto mieste pred dvomi, tromi rokmi sedeli v pár radoch.

Opäť Zvolenčania i Banskobystričania, ale aj Bratislavčania a uprostred všetkých bývalý partizán Milan Filadelfy.

13. výročie rezolúcie 59/26 VZ OSN

Dňa 22. novembra 2004 VZ OSN rezolúciou 59/26 vyhlásilo 8. a 9. máj za dni spomienok a zmierenia na počesť všetkých, ktorí zomreli v čase 2. sv. vojny.

OSN vyzvala členské štáty, mimovládne organizácie i jednotlivcov, aby si každý rok pripomínali tieto májové dni – jeden alebo druhý, prípadne oba. Na podujatiach sa má spomínať na všetky obete 2. sv. vojny a má sa im vzdať náležitá pocta. –r–

Každý národ má svoj čas pod Božím slnkom, a lipa kvitne až dub už dávno odkvitol. I. Štúr

Žilincania na štyroch miestach

Spomienkové oslavy 72. výročia oslobodenia Žiliny sa začali 27. apríla pietnym aktom pri pamätníku 32 zavraždených antifasistov v lesíku Chrasť a pri hrobkách vojakov a obetí fašistických represálií na Mestskom cintoríne v Žiline, kde je pochovaných 77 antifasistov, umučených katanmi z oporného bodu Einsatzkommando 13 v Žiline.

Ďalší deň sme sa stretli pri pamätníku Osloboditeľov v Sade SNP a vyvrcholenie osláv sa konalo na Vojenskom cintoríne vojakov Červenej armády na Bôriku. Zúčastnil sa ich poslanec NR SR Igor Choma, delegácia ŽSK pod vedením podpredsedu ŽSK Jozefa Štrbu, delegácie RF, MO

SR a SZPB pod vedením podpredsedu ÚR SZPB Juraja Drotára a ďalšie.

Položením vencov a kvetov si uctili pamiatku vojakov, ktorí v roku 1945 zvíťazili nad fašizmom, vybojovali mier a oslobodili Slovensko spod nacistického útlaku. – JD –

Kysucké spomienky

Regionálne oslavy 72. výročia oslobodenia Kysúc sa uskutočnili pri pamätníku vojakov Červenej armády na Skalitom za účasti delegácií veľvyslanectva RF, vedenej V. Ryžovom, ŽSK vedenej Jozefom Cechom, MO SR vedenej pplk. Pavlom Švelkom a SZPB vedenej podpredsedom Jurajom Drotárom. Na čele starostov hornokysuckých obcí bol Pavol Gomola z obce Čierne.

Moc pri renovácii pamätníka vojakov Červenej armády, ktorý tvorí vstupnú bránu oslobodenia Kysúc. J. Drotár zase vyzdvihol hrdinstvo vojakov 18. armády gen. A. I. Gastiloviča pri oslobodzovaní severozápadného Slovenska. Poukázal na nutnosť spoločného postupu všetkých demokratických síl, inštitúcií a občanov proti šíreniu extrémizmu a prejavom neofašizmu.

Spomienkové stretnutia a pietne akty sa uskutočnili aj v ostatných mestách a obciach horných a dolných Kysúc a ukončili sa 8. mája spomienkovým stretnutím na Upratískách. – JD –

DÚHA 2017

V tomto roku sa za spoluorganizátorstva ObIV SZPB v Starej Ľubovni uskutočnil už XXI. ročník celoslovenskej súťaže výtvarnej a literárnej tvorby detí DÚHA 2017. Venovaná bola 72. výročiu oslobodenia vlasti a ukončenia 2. svetovej vojny a organizátori ju zasvätili téme „Rodina“.

Vyhodnotenie s radom cien pre mladých umelcov od Bratislavy po Humenné sa uskutočnilo v obradnej sieni MsÚ v S. Ľubovni. Odbornú porotu vo výtvarnej tvorbe viedla akademická maliarka Eva Končeková, literárnej tvorby spisovateľ Peter Karpinský.

Mimoriadne cenu SZPB si vyslúžili: Vo výtvarnej tvorbe – Romanka Hirnerová, 8-ročná, zo ZUŠ Ferka Španího 19, Žilina. V literárnej tvorbe – Laura Fedorková, 15-roč-

ná, zo ZŠ Komenského, Stará Ľubovňa. Václav Homišan, predseda ObIV SZPB S. Ľubovňa

Výročie konca vojny v Dobšinej

V Dobšinej si víťazstvo nad fašizmom obyvatelia pripomenuli pred budovou historickej radnice na Námestí baníkov. Sprievod pokračoval za tónov dychovej hudby do blízkeho parku na ulici SNP, v ktorom je umiestnený pamätník padlých hrdinov, pri ktorom držali stráž štyria členovia miestneho banického združenia Bruderschaft.

Primátor mesta Dobšiná Ján Slovák a zástupca mestskej organizácie SZPB Ondrej Gallo v pietnej atmosfére položili vence k pamätníku. Na mieste odznela aj báseň v podaní Márie Gazdíkovej a príhovory.

Primátor zdôraznil, že „nie je dôležité otvárať staré rany a jazvy, ale je dôležité nezabudnúť a pripomínať“. Predseda MO SZPB František Novotný apeloval na celú verejnosť, keď sa za všetkých prítomných opý-

tal: „Kofko z dnešných mladých ľudí malo možnosť vypočuť si rozprávanie o vojne priamo od svojich starých a prastarých rodičov? Dajú sa tieto otravné zážitky vtesnať do niekoľkých učebníc, či kníh? Od-

vzdávajme preto štafetu uctievania si hrdinov, ktorí neváhali položiť životy za šťastnú budúcnosť svojich detí. Nezabúdajme na hrdinské činy našich otcov a starých rodičov,“ zdôraznil a pripomenul tiež potrebu väčšej angažovanosti mládeže.

Juraj Karika

V Prievidzi spomienkové podujatie k 72. výročiu Dňa víťazstva nad fašizmom zorganizovali tunajší oblasťný výbor SZPB a OV KSS v Prievidzi. Spolupodielali sa aj členovia Zväzu vojakov SR. K tomuto kroku sme sa odhodlali preto, lebo mesto Prievidza si nevzáň jeden z najdôležitejších sviatkov našej novodobnej histórie a neorganizovalo žiadne oslavy.

Igor Soljka (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Výročie oslobodenia v Břeclavi

V polovici apríla 2017 sa na mestskom úrade v Břeclavi uskutočnilo stretnutie starostu mesta Pavla Dominika s vojnovými veteránmi, členmi OV Českého zväzu bojovníkov za slobodu Břeclav a ďalšími pozvanými. Čestnou hosťkou bola Karina Sultanova, ataše generálneho konzulátu RF v Brne. Na stretnutí sa zúčastnila aj delegácia ObIV SZPB Tmava.

Predseda ČSBS odovzdal pri tejto príležitosti vojnovým veteránom a dlhoročným členom a spolupracovníkom pamätnú medailu k 70. výročiu ČSBS, medzi nimi aj predsedovi ObIV SZPB v Tmave

Jozefovi Petrášovi a oblasťnej tajomníčke Emilii Díteovej.

Podujatie pokračovalo zhromaždením občanov pri soche Červenoarmejca v mestskom parku, kde si pripomenuli 72. výročie oslobodenia mesta Břeclav a položením vencov si uctili pamiatku vojakov Červenej armády, ktorí padli v oslobodzovacích bojoch. – ED –

Aj takto vyzerala pietna spomienka na Malej mohyle M. R. ŠTEFÁNIKA na letisku v Ivanke pri Dunaji pri príležitosti 98. výročia jeho tragického skonu.

Na slávnosť tiež prišli asi jedenásti členovia strany Kotleba – LS Naše Slovensko s dvomi slovenskými a dvomi ich zelenými zástavami s dvojkřížmi. Niektorí boli oblečení v miki-

nách s nápsmi názvu ich strany, no daktori ľudia si všimli, že pod ňou mal jeden trčko s hákovým križom!

Zaregistroval to aj predseda BSK Pavol Frešo (zmenil sa o tom aj na Slavine 9. 5. – pozn. Bojovník) a vo svojom prejave prítomnosť Kotlebovcov na tomto podujatí jednoznačne odmietol. Avšak člen výboru Matice slovenskej Stanislav Bajanič, ktorý spomienku na generála Štefánika moderoval, vzápätí negoval slová bratislavského župana vysvetlením, že na túto akciu môže prísť ktokoľvek, akéhokoľvek zmyslania a ľubovoľnej politickej príslušnosti. Veteránov som zachytil práve vo chvíli, keď Bajanič účast' neonacistov na tomto podujatí de facto legitimizoval. Žiaľ, nikto z nich nemal silu ani chuť prísť k mikrofónu a poslať Kotlebovcov preč. Župana Freša podporil pri svojom prejave len predseda Svetového združenia Slovákov v zahraničí Vladimír Skalský.

Teodor Pasternák

Čestný občan Dolného Kubína – Tibor Spitz

Šiesty zľava je Tibor Spitz a ôsma zľava jeho manželka Naomi.

Na počesť Dňa oslobodenia od fašizmu usporiadali Zdrúženie Femina a spol. v spolupráci so ZO SZPB Istebné, MO MS Istebné a mestom Dolný Kubín, pod patronátom ObIV SZPB Ružomberok, 2. ročník Mierového pochodu „Po stopách Spitzovcov“, židovskej rodiny, ktorá sa počas 2. sv. vojny 7 mesiacov ukrývala v bunkri v horách nad obcou Srniace.

Je potešiteľné, že 88-ročný Tibor Spitz, očitý svedok vtedajších udalostí, aj s manželkou Naomi, sa zúčastnili tohto podujatia. Prišli naň až z Kingstonu v štáte New York. Hlavná organizátorka Eva Lofajová pripravila skvelý program, v ktorom vystupovali folklórne súbory „Orava“ a „Nezábudka“ a napokon všetkých pohostila.

Dušan Sabol, predseda ZO SZPB Istebné

Slávnostná schôdza v T. Tepliciach

Trenčianske Teplice si tradične pripomínajú oslobodenie mesta od nemeckých okupantov 10. apríla. ZO SZPB položí kvety k pamätníku, na ktorom je pamätná tabuľa, pripomínajúca, že pri oslobodzovaní mesta položilo svoje životy päť vojakov 40. sovietskej armády a 111 vojakov 4. rumunskej armády.

ZO SZPB si tieto udalosti pripomenula aj na slávnostnej schôdži 25. apríla. Prijemnú atmosféru na nej navodili mladí umelci zo ZUŠ v T. Tepliciach. Nasledovalo premietnutie dokumentu o odboji v meste.

Predseda ZO SZPB v príhovore pripomenul 60. výročie pr-

vého slovenského zjazdu zväzu protifašistických bojovníkov, ktorý sa konal v Bratislave 6. a 7. apríla 1957, ako aj 72. výročie oslobodenia mesta a Dňa víťazstva nad fašizmom. Súčasne vyzdvihol významnú podporu mesta a kúpeľov pri udržiavaní povedomia o vojnových histórii,

najmä u mládeži a u žiakov ZŠ. K prítomným sa prihovorel i primátor Štefan Škulitý, ktorý sa

pochvalne vyjadril o spolupráci ZO SZPB s mestom.

Výbor ZO SZPB

Súťaž deviatakov v Trebišove

Začiatkom mája otvoril oblasťný predseda SZPB v Trebišove Milan Urban súťaž žiakov deviatych

ročníkov ZŠ „Medzňiky 2. sv. vojny“. Do súťaže sa prihlásilo 10 ZŠ. Z 12-tich družstiev najviac bo-

dov dosiahli žiaci zo ZŠ Michalčany, 2. miesto získala ZŠ Sečovce Obchodná a 3. miesto ZŠ Novosad. Za tieto výsledky si prevzali diplomy a vecné ceny. – MÚ –, snímka M. Maňá

Nitrana v Sereďi

70 členov zo siedmich našich ZO pri ObIV SZPB v Nitre navštívilo 7. mája Múzeum holo-

kaustu v Sereďi. Pútavý výklad sprievodkyne nám priblížil množstvo osudov ľudí, ktorí boli na základe rozhodnutia fašistickej demagógie vyvraždení len preto, že to boli židia. Naši členovia sa živo zaujímajú o dejiny a udalosti z 2. svetovej vojny a SNP. Potešilo, že mnohí si na tento zájazd vzali so sebou aj vnukov.

A. Zabáhová

Svedectvo archívnych dokumentov o bezpodmienečnej kapitulácii Nemecka

Výpis z hlásenia veliteľa zboru náčelníkov štábov anglo-amerických branných síl generála D. D. Eisenhowera o operáciách spojeneckého expedičného vojska v Európe od 6. VI. 1944 do 8. V. 1945

„Keď sa Červená armáda blížila k západným spojencom, nariadil admirál Dönitz, na ktorého teraz padol Hitlerov plášť, armádam stojacim na východ, aby sa obrátili a vzdali anglo-americkým vojskám.

Zatiaľ čo sa denne vzdávali tisíce Nemcov utekajúcich na západ, objavil sa 3. mája v hlavnom stane poľného maršala Montgomeryho nový veliteľ nemeckého námorníctva, admirál Friedeburg, sprevádzaný náčelníkom štábu poľného maršala Buscha a dvoma ďalšími dôstojníkmi. Žiadali, aby im bolo dovolené vzdať 3. pancierovú a 12. a 21. armádu, ktoré bojovali s Rusmi, a aby mohli ako utečenci prejsť cez spojenecký front do Šlesvicka-Holštýnska. Ich jediným priánim bolo vyhnúť sa nutnosti vzdať sa Rusom. Poľný maršal Montgomery však odmietol rokovať s nimi o kapitulácii za týchto podmienok, aj keď naznačil, že jednotliví vojaci, ktorí sa vzdajú, budú sa môcť považovať za vojnových zajatcov. Nemeckí zástupcovia potom poslali pre ďalšie inštrukcie k náčelníkovi nemeckého hlavného veliteľstva, poľnému maršalovi Keitelovi, medzitým naliehajúc, aby spojenci tesne nasledovali ustupujúce nemecké armády a zabránili tým zmätku.

4. mája Friedeburg oznámil, že dostal od svojich nadriadených povolenie na bezpodmienečnú kapituláciu všetkých nemeckých branných síl na zemi, na mori a vo vzduchu v severozápadnom Nemecku (aj na Frískych ostrovoch, na Helgolande a na všetkých ostatných ostrovoch), v Holandsku, Šlesvicko-Holštýnsku a Dánsku. Dal som poľnému maršalovi Montgomerymu inštrukcie, že kapituláciu vzťahujúcu sa na tieto priestory, môže považovať za taktickú vec a že ju teda môže prijať. Vykonalo sa opatrenie, aby bol prítomný ruský dôstojník, ktorý by prijal nemecké podrobenie sa v mene svojej vlády. Dokument o kapitulácii bol potom podpísaný 4. mája a platnosť nadobudol o 08.00 hodín 5. mája.

Ako bolo stanovené v mojich

smerniciach zo zboru náčelníkov, spojenci nesmeli pri prijatí týchto miestnych kapitulácií pristupovať na žiadne záväzky a ich podmienky boli predmetom opatrení neskoršej všeobecnej bezpodmienečnej kapitulácie celej nemeckej brannej moci. Teraz konečne nastal čas povoliť a Dönitz, na rozdiel od Hitlera, bol pripravený skloniť sa pred neodvratným osudom.

4. mája došla správa, že Dönitz v nasledujúcom dni vyšle zástupcu do môjho hlavného stanu, a že vo vážnom úmysle ukončiť vojnu čo možno najrýchlejšie, už nariadil nemeckým ponorkám, aby sa vrátili do prístavov. O tejto skutočnosti som ihneď upovedomil ruské najvyššie veliteľstvo a to súhlasilo s mojim návrhom, aby bol určený dôstojník Červenej armády, ktorý by spoločne so mnou kapituláciu prerokoval tak, aby mohla nastať naraz na všetkých frontoch. Preto bol generálmajor Ivan Susloparov delegovaný, aby o tejto veci rokoval za sovietske najvyššie veliteľstvo.

Zároveň s vyslaním Dönitzovho vyjednávača do Remeša aj poľný maršal Kesselring, ako vrchný veliteľ na západe, poslal správu, že si praje vyslať splnomocnenca, ktorý by rokoval o podmienkach kapitulácie. Bol informovaný, že pokiaľ sa jeho kapitulácia nebude vzťahovať na všetky nemecké sily stojace čelom k východu i západu, ako aj na ostatné rôzne izolované sily, rokovanie neprihádza do úvahy.

Medzitým prišiel admirál Friedeburg večer 5. mája do môjho hlavného stanu. Začal vyhlásením, že si praje vyjasniť rad bodov, bolo mu ale bez obalu odpovedané, že možné je pripustiť len bezpodmienečnú kapituláciu. Na to odpovedal, že nie je zmocnený podpísať žiadny dokument o kapitulácii. Bolo mu poukázané na beznádejnosť nemeckej vojenskej situácie a na nahliadnutie dostal pripravený dokument o vojenskej kapitulácii.

Friedeburg správu o svojom rozhovore telefonoval svojej vláde a Dönitzom bol informovaný, že generál Jodl je na ceste, aby sa

zúčastnil rokovania. Jodl prišiel večer 6. mája. Bolo ihneď zrejmé, že Nemci sa len snažia získať čas, aby medzitým mohli odsunúť čo najväčšie množstvo vojakov a civilistov z ruského frontu za naše línie. Ešte teraz trvali na pokuse vzdať západný front oddelene a išli tak ďaleko, že chceli bez ohľadu na moju odpoveď nariadiť, aby nemecké armády zastavili paľbu na anglo-američanov. Žiadali, než podpíšu konečnú kapituláciu, o odklad 48 hodín, aby vraj mohli vy-sunutým jednotkám vydať potrebné rozkazy, avšak v skutočnosti bolo jasné, že chceli získať ďalšiu lehotu na vyššie uvedený účel.

Informovali sme ich, že ak nepristúpia ihneď na moje podmienky, preruším všetky rokovania, uzatvorím front a že zabránim, keď bude treba aj silou, ďalšiemu pohybu nemeckých vojakov i civilného obyvateľstva na západ. Potom zostavili návrh telegramu pre Dönitza, žiadajúc v ňom, aby im bolo povolené pristúpiť na úplnú kapituláciu, avšak s podotknutím, že skutočný boj bude zastavený o 48 hodín po podpísaní. Pretože by toto riešenie zrejme vložilo rozhodnutie o dobe zastavenia boja do rúk Nemcov, odmietol som ho prijať a nakoniec im povedal, že ak nebude všetko nepriateľstvo na oboch frontoch zastavené od polnoci do 48 hodín, bude moja hrozba uzatvorenia západného frontu vykonaná.

Toto vyhlásenie malo v konečnom dôsledku žiaduci účinok. Dönitz dal súhlas na prijatie mojich podmienok a 7. mája o 02.41 hodín podpísal Jodl v mene nemeckého hlavného veliteľstva do-

Poľný maršal Keitel podpisuje kapituláciu (8. 5. 1945).

Podpisovanie Aktu o vojenskej kapitulácii Nemecka 8. 5. 1945. Sediaci sprava maršal G. K. Žukov a hlavný maršal britského letectva A. Tedder.

Nemeckí predstavitelia pred podpísaním kapitulácie. Sediaci zľava genplk. Štumpf, poľný maršal Keitel, admirál Friedeburg.

kument o kapitulácii. Mój náčelník štábu podpísal za mňa a generál Susloparov za sovietske najvyššie veliteľstvo. Generál Savez z francúzskej armády, podnáčelník štábu národnej obrany podpísal sa ako svedok. Ustanovenia nadobúdali platnosť o polnoci z 8. na 9. mája.

Dodatkom k dokladu o vojenskej kapitulácii Jodl podpísal záväzok, že sa náčelník nemeckého hlavného veliteľstva a veliteľia pozemnej armády, námorníctva a letectva dostavia v dobe a na miesto, ktoré určí sovietske najvyššie veliteľstvo a ja, aby nemeckým hlavným velením mohla byť vykonaná formálna ratifikácia bezpodmienečnej kapitulácie. Táto schôdzka sa konala v Berlíne večer 8. mája. Tam za mňa podpísal vrchný letecký maršal Tedder a za sovietske najvyššie veliteľstvo maršal Žukov. Generál Spaatz z amerického letectva a generál de Lattre de Tassigny (v za-

Generál D.D. Eisenhower

stúpení francúzskej vlády) boli prítomní ako svedkovia.

Touto konečnou kapituláciou nemeckých vodcov bola splnená úloha spojeneckých expedičných síl, podriadených 14. februára 1944 môjmu hlavnému veleniu.“

Generál Dwight D. Eisenhower: *O invázii a víťazstvi*. Praha: Naše vojsko, 1947, s. 181–183.

Akt o vojenskej kapitulácii

1. My, nižšie podpísaní, vystupujúc v mene nemeckého hlavného veliteľstva, súhlasíme s bezpodmienečnou kapituláciou všetkých našich branných síl na zemi, na mori a vo vzduchu, ako aj všetkých síl, nachodiacich sa v tomto čase pod nemeckým velením, pred najvyšším veliteľstvom Červenej armády, a súčasne pred hlavným veliteľstvom spojeneckých expedičných armád.
2. Nemecké hlavné veliteľstvo ihneď vydá rozkazy všetkým nemeckým veliteľom pozemných, námorných a vzdušných síl, ako aj všetkým silám, nachádzajúcim sa pod nemeckým velením, zastaviť vojnové akcie o 23.01 hod. stredo-európskeho času dňa 8. mája 1945, zostať na svojich miestach, na ktorých sa v tejto chvíli nachádzajú, úplne sa odzbrojiť a vydať všetky zbrane a vojnový materiál príslušným spojeneckým veliteľom alebo dôstojníkom, určeným predstaviteľmi spojeneckého hlavného veliteľstva. Neničiť a nespôsobiť nijaké škody na lodiach, plavidlách a lietadlách, na ich motoroch, telesách a zariadení, ako aj na strojoch, výzbroji, aparátach a vôbec na vojnovotechnických prostriedkoch vedenia vojny.
3. Nemecké hlavné veliteľstvo ihneď určí zodpovedných veliteľov a zabezpečí splnenie všetkých ďalších rozkazov, vydaných najvyšším veliteľstvom Červenej armády a hlavným veliteľstvom spojeneckých expedičných síl.
4. Tento akt nebude prekážať tomu, aby mohol byť nahradený iným generálnym dokumentom o kapitulácii, uzavretým spojenými národmi, alebo v ich mene, použitým voči Nemecku a nemeckým branným silám vcelku.
5. V prípade, že nemecké hlavné veliteľstvo alebo akékoľvek branné sily, nachodiacie sa pod jeho velením, nebudú postupovať v súhlase s týmto aktom o kapitulácii, najvyššie veliteľstvo Červenej armády, ako aj hlavné veliteľstvo spojeneckých expedičných síl urobia také trestné opatrenia, alebo iné činy, ktoré budú považovať za nevyhnutné.
6. Tento akt je vyhotovený v ruskom, anglickom a nemeckom jazyku. Iba ruský a anglický text je autentický.

Podpísané 8. mája 1945 v Berlíne.

V mene nemeckého hlavného veliteľstva:
KEITEL, FRIEDEBURG, STUMPF.

Za prítomnosti:

Z poverenia najvyššieho veliteľstva Červenej armády, maršala Sovietskeho zväzu:
ŽUKOVA.

Z poverenia hlavného veliteľstva spojeneckých armád, hlavného maršala letectva:
TEDDERA.

Pri podpise boli tiež prítomní ako svedkovia:
veliteľ strategických leteckých síl Spojených štátov amerických, generál
SPAATZ,

hlavný veliteľ francúzskej armády:
DE LATTRE DE TASSIGNY.

Tohto roku si pripomínáme 70. výročie presídlenia 12 000 občanov ČSR na Ukrajinu. Boli medzi nimi aj účastníci odboja

Zabudnutí členovia odboja

Dňa 10. júla 1946, z iniciatívy Československa bola v Moskve podpísaná Dohoda medzi vládou ČSR a vládou ZSSR o práva opcie a presídlení občanov českej a slovenskej národnosti, žijúcich na území bývalej Volyňskej gubernie a československých občanov ukrajinskej, ruskej a bieloruskej národnosti do ZSSR.

V januári až máji 1947 sa na Ukrajinu presídlilo takmer 12 000 občanov prevažne z východného Slovenska. Boli pozbavení čs. štátneho občianstva a nadobudli občianstvo ZSSR.

Presídlenci zväčša uverili skúseným sovietskym komisárom: bezplatné presídlenie, dobré bývanie, bezplatné lekárske ošetrovanie a školstvo, úrodná pôda a pracovné príležitosti. Ktorý východniar by takú ponuku neprijal?

Opčné úrady boli rozmiestnené v Prahe, Brne, Plzni, Bratislave, Prešove, Humennom, Bardejove a Medzilaborciach. Pri presídlení majú prednosť (zdôrazňuje sa v Inštrukcii o spôsobe a realizácii presídlenia) vojenské osoby československej armády, Červenej armády a účastníci odboja. Využili ju stovky rodín bývalých príslušníkov partizánskych jednotiek, dobrovoľníkov Červenej armády, vojakov Československej armády, komunistov a nelegálnych pracovníkov antifašistic-

kého odboja s nádejou, že ich činnosť bude ocenená.

Z východu Slovenska dali sa zapísať mnohí príslušníci partizánskych jednotiek „Rokosovskij-Litvinov“, „Čapajev“, „Alexander Nevskij“, „Gottwald“, „Pugačov“, „Kirov“, „Lipa“... Konkrétne Ján Demko, Ivan Onufer, podpoľník Michal Baran, dobrovoľník Andrej Michalčin, partizán Demeter Barbuš a mnohí ďalší.

Lenže... Doklady o účasti v odboji im neboli priznané, obnovili im ani členstvo v KSS, hoci sa preukazovali vyznamenaniami, osvedčením „Československý partizán“... Skrátka, doma sa na nich zabudlo a v novej „vlasti“ im zásluhy neuznali. Až v roku 1961 veliteľ skupiny „Lipa“ Ján Demka prijali za člena „Veteránov vojny“ a prijali aj do Komunistickej strany Ukrajiny. No bez uznania členstva v strane od roku 1927.

Vtedy sa stretol so svojim veliteľom Vjačeslavom A. Kvintinským, bol pozvaný Minister-

stvom národnej obrany ČSSR a vyznamenaný Radom SNP.

Žil a pochovaný je v obci Hrušvycia na Ukrajine. Na hrobe má nápis v slovenčine.

V roku 1978 vyšla v Prešove v ukrajinčine kniha „Ľudia spod Minčola“ o činnosti členov jeho partizánskeho oddielu „Lipa“. Všetok materiál, dokumenty, fotografie a 13 vyznamenaní sa nachádzajú v Múzeu SNP. V roku 2016 v jeho rodisku Obecny úrad v Lenartove na vlastné náklady vydal slovenský preklad a doplnok „Lipa Demková“.

V obecnom parku rodáci svojim spolubojovníkom zo skupiny Lipa postavili pamätný kameň a portréty v Pamätnej izbe.

Štefan Kruško, Prešov, člen SZPB

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Partizánsky oddiel „Lipa“ patrilo do „Partizánskej brigády Klement Gottwald“.

Čo obsahoval spis „Mýtus XX. storočia“?

Dňa 8. mája 1941 sa s ním „preslávil“ nacistický pohlavár Alfred Rosenberg, ktorý ho predložil ako generálne inštrukcie pre všetkých ríšskych komisárov vo východných územiach. Na začiatku v nich konštatuje, že musí byť skoncované s „ruským nebezpečenstvom pre Európu“. A preto je treba raz a navždy zničiť ruský štát a jeho územie zorganizovať tak, aby už nemohol byť obnovený.

Územie ZSSR malo byť rozdelené na tzv. ríšske komisariáty, z ktorých každému sa predpokladal iný politický vývoj. Ríšsky komisariát Ostland, do ktorého patrili pobaltské krajiny a Bielorusko, sa mal premeniť na germanizovaný protektorát a rozvíjať sa mal v úzkej závislosti na Nemecku. Ukrajina mala byť premenená na nezávislý štát spojený s Nemeckom. Kaukazsko s okrajovými oblasťami sa malo stať protiruským štátom na čele s nemeckým splnomocnencom. Vlastné

ruské územie malo byť priamo spravované nemeckými orgánmi, táto oblasť mala zostať zúžená len na starú „historickú“ oblasť Ruska.

Rosenbergov dekrét tiež dopredu určoval hospodárske rozbitie Sovietskeho zväzu hlavne tým, že v každej z týchto oblastí mala byť zavedená úplne samostatná mena.

V nasledujúcej inštrukcii, datovanej toho istého dňa, sa presne vymedzovala oblasť ríšskeho komisariátu Ostland a konkretizovali sa snahy premeny tejto oblasti na nemecké územie. Podľa Rosenbergovho predpokladu malo byť do tohto územia presunuté nemecké obyvateľstvo, osobitne tzv. Volksdeutsche, aby bol germanizačný proces podstatne zrýchlený.

Dňa 17. júla 1941 Hitler vymenoval A. Rosenberga za ríšskeho ministra pre okupované východné územia.

V. Mikunda

„Výpomoc pri žatve“

Keď sa dnes vo Francúzsku opýtate kto mal najväčšiu zásluhu na porážke Hitlera, väčšina odpovie, že to bolo Francúzsko. Lenže nikto už neodpovedá na to, ako je možné, že Nemci na hlavu porazili Francúzsko aj so štátmi Beneluxu za šesť týždňov.

Nemecký vpád do krajín Beneluxu a Francúzska sa začal 10. 5. 1940. Bezbranné Luxembursko bolo obsadené ešte toho dňa, Holandsko kapitulovalo 15. mája a Belgicko 27. mája. Francúzsko o necelý mesiac po tom, 22. júna 1940.

Dejinnou zaujímavosťou je, že keď bolo o všetkom rozhodnuté, do vojny proti Francúzsku vstupuje aj Taliansko. Ironicky sa

tomu hovorí „výpomoc pri žatve“.

V tejto vojne sa po prvýkrát ukázal rozdiel vo vnímaní medzi nemeckým a francúzskym chápaním tankovej zbrane. Francúzske velenie vychádzalo zo skúseností 1. sv. vojny a tanky vnímalo len ako doprovod útočiacjej pechoty. Nemci ako prechádzajúci klin.

Preto vo francúzskej armáde neexistovali na začiatku vojny

mohutné tankové zbory, schopné väčších samostatných operácií. Podobne tomu bolo s motorizáciou armády, ktorá mala slúžiť hlavne na prepravu záloh; francúzska vojenská škola sa tu opierala o generála Gallieniho, ktorý počas 1. sv. vojny premiestnil na obranu Paríža vojská z jedného frontu na druhý parížskymi taxíkmi.

Pre toto nepochopenie moderného vojenstva francúzska armáda nemala na začiatku 2. sv. vojny samostatné motorizované divízie pripravené na spoločné operácie s tankovými divíziami.

- vmi -

Viete, že...?

...na poliach Veľkej vlasteneckej vojny bojoval aj červenoarmejský guľometčík Semjon Konstantinovič Gítler (Hitler)?

Stal sa hrdinom, odmeneným Medailou za chrabrosť. Zo zdôvodnenia pri jej priznaní sa dozvedáme, že „ako zameriavač ťažkého guľometu súdruh Hitler počas ôsmich dní zlikvidoval svojou presnou paľbou stovky protivníkov“.

„Pri útoku na výšinu 174,5 súdruh Hitler paľbou svojho ťažkého guľometu podporoval útok streleckej čaty, lenže protivník mu zašiel do tyla. Už ranený súdruh Hitler zostal so svojim guľometom sám uprostred nepriateľa, no nezazmltkoval a pokračoval v boji.“

Raritou je aj to, že S. K. Hitler bol podľa pôvodu Žid.

...v roku 1939 bol na Nobelovu cenu za mier navrhnutý A. Hitler?

Cenu však nezískal, nakoľko rozpútal 2. sv. vojnu.

...na olympiáde v roku 1936 Hitler odmietol podať ruku černošským športovcom?

Nepodal ju ani černošskému bežcovi Jesse Owensovi z USA, ktorý vyhral až štyri medaily. No potom mu poslal gratulačnú pohľadnicu.

Zaujímavé však je, že americký prezident F. D. Roosevelt nespravil pre svojich černošských športovcov dokonca ani to. Víťazstvá Owensa jednoducho ignoroval.

...nemecký stíhač Messerschmitt 109 bol verejnosti predvedený už na olympiáde v roku 1936?

V tom čase išlo o stroj, ktorý vynikal pred všetkými stíhačmi protivníkov Tretej ríše. Lietadlá, ktoré sa mu vyrovnali rýchlosťou, výkonom a dostupnosťou, sa objavili až potom. Me 109, ktorý bol počas vojny niekoľkokrát modernizovaný však zostal konkurenčne spôsobilý až do konca vojny v roku 1945.

Niet sa teda čomu čudovať, že vo výzbroji niektorých štátov tieto „messery“ zostali až do konca 1950-tych rokov.

...zo 44 sovietskych ponoriek typu „Šťuka“ (konštruovali sa v rokoch 1932–1941) bolo v boji zničených 31?

Diesel-elektrické šťuky boli napriek týmto stratám považované za vydarené kvôli ich schopnosti prežiť, kvôli ich vysokej manévrovosti, konštrukčnej jednoduchosti a ekonomickej nenáročnosti.

...najdrahším tankom 2. sv. vojny bol nemecký Tiger?

Tigre boli asi dvakrát také drahé, ako ktorékoľvek iné tanky sveta. Nemcom však boli potrebné osobitne na boj s T-34 a tankami KV (Klim Vorošilov), nakoľko ostatné nemecké tanky s nimi prehrávali.

Tigre mali 88 mm kanón, čiže silnejší, ako 85 mm kanón na sovietskych ťažkých tankoch.

Preto bol na boj s Tigrami nasadzovaný hlavne ťažký tank IS-2 (IS – Iosif Stalin) s kalibrom 122 mm.

Zaujímavosťou je, že tanky typu IS boli vo výzbroji sovietskej a potom aj ruskej armády do roku 1995. No a jeden IS-3 bojoval nedávno aj proti ukrajinským agresorom v Donbase (stiahli ho z pamätného monumentu a nanovo sprevádzkovali).

...od roku 1945 do roku 1998 sa vo svete uskutočnilo 2 053 atómových testov?

Najviac ich uskutočnili USA – 1 032 a po nich ZSSR 715. Ďalej nasledujú Francúzsko – 210, V. Británia a Čína po 45, India – 4, Pakistan – 2.

Atómové pokusy KĽDR sa uskutočňujú až po roku 1998.

...najvyšším československým armádnym vyznamenaním v zahraničí počas 2. sv. vojny nebol titul Hrdina ČSR?

Najvyšším čs. vyznamenaním, ktorým mohli byť v rokoch 2. sv. vojny ocenení príslušníci našej armády v zahraničí bol „Čs. vojenský rad bieleho leva Za víťazstvo“, zriadený 9. 2. 1945.

Titul „Hrdina ČSR“ (neskôr ČSSR) vznikol až v roku 1955. Ten za hrdinstvo na zahraničných bojiskách získali armádny generál Karel Klapálek (1968), kpt. Rudolf Jasiok, pplk. Josef Khol, kpt. Vendelín Opatrný, kpt. František Vrána (všetci v roku 1969). Trojnásobným držiteľom titulu Hrdina ČSSR sa stal armádny generál Ludvík Svoboda (1965, 1970 a 1975).

...najvyššie mierové počty dosiahla československá armáda na prelome 1952 až 1953?

Pravdou je, že v roku 1938, keď sa očakávala vojna s Nemeckom, mala naša armáda vyše 200 tisíc príslušníkov.

Vyšší počet však mala v rokoch 1952 až 1953 v súvislosti s očakávanou treťou svetovou vojnou, keď sa jej počty dostali až k 300 tisícom osôb. Zmierňovanie medzinárodného napätia však tieto počty umožnilo znížiť až na necelých 185 000 na prelome rokov 1958–1959.

A. Mikundová, s využitím vojenstvi.cz

Venované jubilantom

Jedného dňa dal bohatý muž chudobnému plný kôš smetí. Ten si ho vzal, odišiel a keď sa vrátil, podal boháčovi jeho kôš, avšak plný kvetov.

Bohatý muž sa udivene opýtal: – Prečo si mi vrátil môj kôš plný krásnych kvetov, keď ja som ti dal iba odpad?

Chudobný muž mu odvetil s úsmevom: – Každý dáva len to, čo nosí vo svojom srdci!

- **Badín:** Ján Medveď 97, Anna Hudobová 90, Filip Podolák 87, Anna Lešťáková 70, Anna Zlúkyová a Jaroslav Zlúky 65 rokov.
- **Bratislava 3:** Jaroslav Meheš 84 rokov.
- **Bratislava 12:** Vlasta Kulíšková 85 rokov.
- **Bratislava 18:** Ing. Peter Sedlák 75 rokov.
- **Bratislava 19:** Denisa Žiaková 40 rokov.
- **Bratislava 29:** Edita Kostroňová 83 rokov.
- **Belá – Dulice:** Dušan Rúfus 70 rokov.
- **Banská Bystrica – Fončorda:** Juliana Maternová 93, Anton Pálka 89, Gabriela Javorská 84, Mária Ševčíková a Ing. Ladislav Welward 81, Viera Očenášová a Anna Gallová 65, Mária Beličková 60 a Janka Dolinajová 55 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** JUDr. Alojz Mikušínek 90, Mária Luptáková 70 a Andrea Medveďová 40 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Bernardína Barthová 83, Patricius Nemček 50 a Juraj Moravčík 40 rokov.
- **Brezno 1:** Margita Jurčová 85, Ing. Július Sabo 75 a Mgr. Elena Majerová 50 rokov.
- **Bernolákovo:** Anna Verešová 97, Justína Slivoňová 85, Vladimír Luljak 60 a Ing. Ľubomír Poór 55 rokov.
- **Bojnice:** Helena Košovská 93 rokov.
- **Bystré:** Michal Sukovský 90 rokov.
- **Cigelf:** Vincent Chrebet 80 rokov.
- **Čaňa:** Mária Majorošová 60 rokov.
- **Čadca:** Vilma Mičudová 70 rokov.
- **Donovaly:** Augustín Štubňa 90 rokov.
- **Dolný Kubín:** Paulína Kupčová 90 rokov.
- **Galanta:** Peter Fáhn 70, Helena Steinová a Ing. Vladimír Štefek 60 rokov.
- **Heľpa:** Mária Skladaná, Vojtech Kysucký a František Koreň 60 rokov.
- **Harmanec:** Jozef Knopp 81 a Ján Roháč 65 rokov.
- **Hrachovo:** Božena Maňurová 85 a Jozef Račák 70 rokov.
- **Klenovec:** Janka Cabanová 94, Mgr. Július Molitoris 90, Elena Zvarová 85, Anna Mlkvíková 83 a Ľubomíra Komendová 60 rokov.
- **Košice – Juh:** Margita Zajacová 87 rokov.
- **Košice – Sever:** Dušan Harich 94 rokov.
- **Kalinovo:** Milan Laco 84 rokov.
- **Kokava n/Rimavicou:** Margita Poliačiková 90 rokov.
- **Lehôtka:** Zuzana Ballová – Chrt'any 92 rokov.
- **Lovinobaňa:** Mária Budincová 87 rokov.
- **Lučenec 2:** Viliam Križan 89 a Katarína Vargová 70 rokov.
- **Lipany:** Júlia Krenická 92 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Vojtech Rázus 91 a Irena Borbisová 86 rokov.
- **Lemešany:** František Orlovský 89 rokov.
- **Lastovce:** Marián Galajda 40 rokov.
- **Myjava:** Štefan Belanský 84 a Mária Dugová 81 rokov.
- **Medzibrod:** Katarína Chromeková a Daniela Vaníková 65 rokov.
- **Melčice – Lieskové:** Otilia Michalcová a Pavol Lieskovský 75 rokov.
- **Medzilaborce:** Jozef Mihalič 82 rokov.
- **Michalovce:** Mária Lišková a Štefan Dluhoš 95, JUDr. Ján Košičan 86, Mária Firdová 81 a Peter Max 60 rokov.
- **Nacina Ves:** Irena Dankaninová 85, Miluša Gaľová a Milan Sorokáč 65, Jana Doničová 50 a Igor Sliško 40 rokov.
- **Nitra – Horné mesto:** Margita Dedíková 90 rokov.
- **Nižný Žipov:** Peter Onuščák 50 rokov.
- **Ostrý Grúň:** Jana Matejová 60 rokov.
- **Pohorelá:** Františka Kuklicová 92, Mária Vírusová 86, Ján Hudák 75, Ján Šulej 70, Jela Hamadová 65 a Jozef Siman 55 rokov.
- **Prešov pri ZV SR:** Ján Minčík 88 rokov.
- **Prašník:** Alena Lipková 55 rokov.
- **Prievidza:** Oľga Kováčová 60 rokov.
- **Poltár:** Miroslav Balaj 70 rokov.
- **Petrovce:** Andrej Kaňuch 84 rokov.
- **Rimavská Sobota J. Bolfika:** Mária Bubeliniová 96, Ján Štefko 65 a Mgr. Jana Uhrinová 60 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Mária Ušiaková 80, Zdeno Balciar

- a Ján Harandza 65, PaedDr. Denisa Urbanová 60, Irena Mlynáriková a Ing. Jozef Scíranka 55 rokov.
- **Rimavské Brezovo:** Soňa Kantorová 80 a Ester Bálintová 75 rokov.
- **Revúca – gen. Viesta:** Ján Roško 84, Rudolf Siman 83 a Zoltán Zagiba 80 rokov.
- **Strážske:** Margita Kočanová 81, Helena Nemcová 70 a Anna Vojtková 65 rokov.
- **Stupava:** Bernardína Ševčíková 80 rokov.
- **Sliach:** Paulína Babicová 93 rokov.
- **Senica:** Elena Štefková 60 rokov.
- **Svit:** Anna Šoltésová 87, Ján Mlynek 84 a Anna Lapšanská 75 rokov.
- **Skýcov:** Školastika Turčanová 91, Magdaléna Husáková 86 a Edita Jenisová 80 rokov.
- **Šuľa:** Anna Baligová 75 rokov.
- **Timače:** Anežka Andrikovicsová 45 rokov.

- **Trenčín 1:** Viera Weingartová 88 rokov.
 - **Trnava 1:** Juraj Biľo 94 a Emília Volníková 75 rokov.
 - **Trebišov 2:** Mária Takáčová 96 rokov.
 - **Trebišov – Milhostov:** Mgr. Jarmila Juhaščíková 55 rokov.
 - **Utekáč:** Anna Koppová 65 rokov.
 - **Vráble:** Mária Štefániková 89 a Pavol Černo 85 rokov.
 - **Veľpaty:** Mgr. Ľudmila Velikaničová 86 rokov.
 - **Závažná Poruba:** Peter Jambrih 65 rokov.
 - **Zvolenská Slatina:** Anna Hroncová 84 rokov.
 - **Zemplínske Hradište:** Božena Dandárová 85 rokov.
 - **Zemplínska Teplica:** Mária Fecková 91 rokov.
 - **Žiar n/Hronom:** Marta Karulová 81 a Oľga Sečkárová 70 rokov.
 - **OblV Žilina:** Mária Drábiková 90, Paulína Židková 87 a Zuzana Reháková 83 rokov.
- Jubilantom srdečne blahoželáme.*

Náš jubilant plk. v zálohe Albert Mikovíny

V uplynulých dňoch sa dožil významného životného jubilea priamy účastník Slovenského národného povstania a oslobodzujúcich bojov, člen SZPB z Banskej Bystrice – Stred, plk. v zálohe Albert Mikovíny. Pri príležitosti 90. narodenín mu Oblastný výbor SZPB udelil pamätnú plaketu.

Výbor ZO SZPB

Spomienka na Teodora Baníka

Bol to vynikajúci a nesporne aj svetoznámy výtvarník a vzácna umelecká osobnosť, patriaca k významným zjavom slovenskej výtvarnej kultúry, ktorý čestne obstál v spore a zápase o humanitu a dubčekovský odkaz v kultúrno-spoločenskom živote Slovenska. Žiaľ, 12. apríla 2017 nás navždy opustil vo veku 87 rokov.

Narodil sa 28. novembra 1929 v Bratislave. V rokoch 1943-44 študoval na Strednej keramickej škole a v roku 1947 získal výučný list Slovenskej keramiky v Modre. V rokoch 1949-54 študoval na oddelení figurálneho sochárstva u prof. J. Kostku na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave.

Za diplomovú prácu, nazvanú Valciar, získal Teodor Baník Cenu Vysokej školy výtvarných umení. Študoval až do roku 1955, keďže ako adept umeleckého života získal právo a ocenenie formou tzv. čestného ročníka.

V rokoch 1957-60 pôsobil ako stredoškolský pedagóg na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave a v rokoch 1961-69 ako asistent, resp. odborný asistent na Vysokej škole výtvarných

umení v Bratislave u národného umelca J. Kostku. V roku 1980 habilitoval a stal sa vedúcim všeobecnej školy sochárstva na Katedre sochárstva VŠVU. Angažovane, bytostne sa venoval vlastnej výtvarnej tvorbe.

Základom sochárskej tvorby Teodora Baníka je reflektovanie

námetových zdrojov moderného realistického sochárstva. Je však vzdialený akejkol'vek opisnosti a naturalizmu, je sochárom realistickej poetiky, témy, lyrickej podstaty. Načiera z podnetov a zdrojov, z espritu a hodnotovosti života.

V Baníkovej tvorbe je samozrejmosťou citovosť, ba aj sentiment, a základom je v nej aj historizujúce povedomie. Je vynikajúcim a invenčným figuralistom, ktorého portrétna

(Pokračovanie na str. 11)

Teodor Baník ako jubilant.

Navždy sme sa rozlúčili

- **Banská Bystrica – Fončorda** s 91-ročným doc. PhDr. Jaroslavom Kodayom, CSc.
- **Brezno 1** s 93-ročným Jaroslavom Houškom a 88-ročnou Eleonórou Demianovou.
- **Heľpa** s 90-ročnou Annou Berákovou.
- **Klenovec** s 83-ročným Danielom Dobošom.
- **Liptovský Mikuláš** s 91-ročnou Vierou Naháľkovou.
- **Podolie** so 65-ročným Dušanom Hanicom.

- **Pohorelá** s 87-ročnou Máriou Fukoňovou.
- **Revúca – gen. Viesta** so 66-ročnou Evou Zlatnickou.
- **Skýcov** s 95-ročnou Helenou Géciovou.
- **Trnava 1** s 95-ročnou Alžbetou Lančaričovou.
- **Zvolen – Centrum 1** so 66-ročnou Máriou Hrončiakovou.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

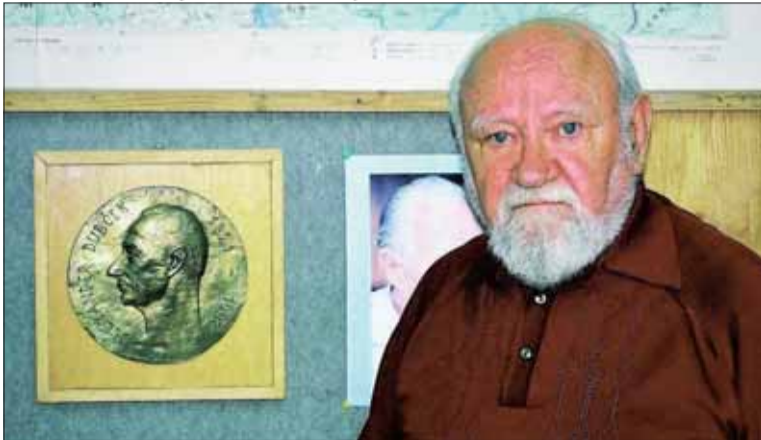
Spomienka na Teodora Baníka

(Dokončenie zo str. 10)

ambície siahajú k imaginatívnym kráskam stredoveku, aj ku klasikom sochárskeho realizmu. Polyfónnosť sochárskeho výrazu mu umožňuje keramikársky

výtvarný európsky, moderný, pokrokový vývin. A ani hodnotový základ.

Za svojho života sa Teodor Baník stal čestným občanom Sniny a Uhrovca, obdržal vr-

Teodor Baník, plaketa.

základ. V modernej slovenskej keramikárskej tvorbe rozvíja možnosti figurálnej tvorby. Priopomeňme si portréty, ktorými očaril na výstave v Sale Terrene prezidentského paláca – Jána Mudrocha, Jozefa Kostku, Ladislava Ťažkého, Ladislava Chudíka. Avšak aj Jozefa Tomku. Ba aj kvality námetových realizácií – Hamleta, Piety, pomníkov, Vinnej révy, atď.

Sochár Teodor Baník, povedľa ďalších osobností súčasného slovenského sochárstva, navdia-

cholné odbojárske významenia. Ak vraj umelec-výtvarník vytvorí za svojho života dve až tri vrcholné, nezabudnuteľné diela, je to vraj umelec svetového významu. Pripomeňme teda keramickú statuu Chlieb a soľ, ale aj burcujúcu protifašistickú sochu matky – Nevrátil sa. Alebo aj súsošie Mŕtvy a ženy, ktoré tvorí akýsi prototyp hrobu neznámeho vojaka v areáli Ministerstva obrany SR, ale aj portrét Jána Nálepku exponovaný v Rožňave.

Busta kpt. Jána Nálepku od T. Baníka.

zal a dopovedal tie možnosti, ktoré núkala moderná realistická sochárska tradícia Európy. V portréte, v sochárskom a keramikárskom žánri, avšak aj v motívickom a námetovom zdroji a inšpirácii.

A navyše – Teodor Baník bezo zvyšku, bezkonkurenčne urobil zadosť aj priateľskej povinnosti – portrétoval a súputnícky, mravne čestne vyjadril ideály a odkaz osobnosti národných a svetových pokrokových dejín – Alexandra Dubčeka. V deväťdesiatych rokoch stal sa aktivistom dubčekovských myšlienok, odkazu a hnutia.

Teodor Baník má svoje významné miesto aj v rangu aktérov a organizátorov výtvarného života. V druhej polovici deväťdesiatych rokov pôsobil vo funkcii starostu Umeleckej besedy slovenskej. Aj vďaka nemu Slovensko nestratilo svoj

Alexandra Dubčeka v priestoroch Európskeho parlamentu v Štrasburgu.

Ladislav Skrak

Pomníkové a pamätníkové realizácie:

- Žiar nad Hronom (SNP) – 1963
- Modra – 1964
- Myjava – 1965
- Bratislava-Ružinov (Ráno, Súmrak) – 1966
- Bratislava-Záľuhy (Poézia) – 1970
- Hviezdoslavovo (Hviezdoslav) – 1971
- Rimavská Sobota (Nálepka, Vďakvyzdanie) – 1973, 1975
- Turček (živá voda) – 1978
- Snina (Pozdrav – Víťazstvo mieru) – 1988
- Bologna (Dubček) – 1993
- Bratislava (Slávičie údolie, náhrobok) – 1994
- Humpolec (reliéf, miesto autonohody) – 1997
- New York (Dubček) – 2000

Nová jedinečná publikácia „Nezabúdame“

Najnovšia publikácia je jedinečná tým, že mapuje všetky pamätníky, pomníky, pamätne tabule a vojnové hroby týkajúce sa 2. svetovej vojny v okresoch Poprad a Kežmarok. Doteraz takto podrobne spracovaná publikácia s touto témou nebola vydaná. Jej rozsah je 224 strán a nachádza sa v nej veľké množstvo farebných fotografií. Bola vydaná vo vydavateľstve Jadro Kežmarok a jej autorom je Marcel Maniak.

V publikácii je obsiahnutých spolu 51 pamätníkov, 84 pamätných tabúl, 458 náhrobníkov a 56 vojnových hrobov bez náhrobníka, ktoré sú venované udalostiam 2. svetovej vojny pod Vysokými Tatrami. Na území okresu Poprad sa nachádza 39 pamätníkov, 48 pamätných tabúl a 441 náhrobníkov. V okrese Kežmarok je 12 pamätníkov, 36 pamätných tabúl, 17 náhrobníkov a 56 vojnových hrobov bez náhrobníka. Okrem toho sú v okrese Poprad obnovené 2 partizánske bunkre z obdobia SNP, nachádza sa tu 6 pamätných miest SNP, pamätný dom, 7 informačných tabúl a stenová mozaika. Tá je jediná svojho druhu na území Slovenska a v minulosti bola jediná aj na území bývalého Československa.

Prevažná väčšina týchto pamätníkov bola postavená a odhalená v rokoch 1945 až 1979. Pamätne tabule boli odhaľované najmä v rokoch 1970–1975. Ostatné boli inštalované v 80-tych rokoch a ďalšie pamätníky a tabule postupne začali opäť vznikať po viac ako 20-ročnej prestávke. V súčasnej dobe už mnoho pamätníkov neexistuje. Medzi takéto pamätníky patrí aj pamätník, ktorý sa nachádzal v centre Matejoviec. Pamätník bol zrušený hneď po roku 1989. Hlaveň z kanónu, ktorá

tvorila jeho súčasť, skončila v zberných surovinách.

Každý pamätník má svoj príbeh. Aj najznámejší a najstarší pamätník v Poprade – Pamätník padlým vojakom Červenej armády ho má. Vznikol ešte v júni 1945, teda hneď po skončení 2. svetovej vojny. Navrhoval ho jeden z vtedajších veliteľov jednotiek Červenej armády v meste kpt. E. F. Gurianov. Pôvodne bol situovaný na starom cintoríne v Poprade a okolo neho boli umiestnené hroby padlých. Neskôr bol premiestnený na súčasne miesto do Parku hrdinov pri železničnej stanici. Hroby padlých boli prenesené na cintorín do Veľkej. Na ich mieste dnes stojí Popradská nemocnica.

Smutný príbeh má pamätník padlým partizánom pri Iľanoch. Je umiestnený príliš ďaleko od obce v Levočských vrchoch. Nachádza sa v ťažkom horskom teréne a o jeho existencii vie veľmi málo ľudí. Napriek tomu, že patrí medzi národné kultúrne pamiatky, je málo spropagovaný. Podobne je na tom aj pamätne miesto SNP pri Vikartovciach a náhrobok padlým vojakom ČA na cintoríne v Hôrke-Ondreji. Tie sú už dlhé roky spustnuté a pomaly upadli do zabudnutia.

Väčšina pamätníkov je v dobrom technickom stave

a obce sa o nich príkladne starajú. Sú však naopak aj také, ktoré potrebujú nutnú rekonštrukciu a obciam na tom veľmi nezáleží. Pamätníky na území oboch okresov sú venované viacerým udalostiam 2. svetovej vojny. Väčšina z nich je však venovaná padlým z jednotlivých obcí. Pamätníky vo Vysokých Tatrách sú venované nielen vojnovým udalostiam, ale aj konkrétnym osobám. Ide nielen o Slovákov, ale aj o Čechov, Rusov, Ukrajincov či Bielorusov. Boli to partizáni, príslušníci finančnej stráže, vojaci a civilní obyvatelia, ktorí padli v boji alebo boli popravení v rokoch 1944–1945.

Niekoľko pamätníkov a pamätných tabúl bolo zaradených do zoznamu národných kultúrnych pamiatok. Publikácia obsahuje informácie o všetkých pamätníkoch v tatranskom a podtatranskom regióne, ktoré nám pripomínajú najkrutejšiu vojnu v našich dejinách. Viac sa dočítate v najnovšej publikácii Nezabúdame... –MM–

DORUČENÉ PO UZÁVIERKE

Veterán odpovedá Kotlebovej poslankyni

Aj mňa zaujalo vychvalovanie slovenského fašistického režimu, bez ktorého by sme tu vraj neboli, ako tvrdí členka Kotlebovej partaje, dokonca poslankyňa NR SR Natália Grausová.

Ja by som poslankyni Grausovej ešte poradil, že na prehĺbenie jej vedomostí v tejto oblasti bolo by dobre, keby si preštudovala Plán Ost, ktorý Hitler podpísal 12. 12. 1940 a bol príkazom pre hitlerovskú armádu, nakoľko im určoval:

1. Nijaké zľutovanie sa nad Slovanom pri stretnutí.
2. Po víťazstve nad Sovietskym zväzom po dobu 35 rokov bude na slovanských územiach, vrátane Slovenska až po Ural vybudovaná 500 miliónová ríša čistej germánskej rasy.
3. Slovania, muži a ženy budú navzájom od seba oddelení v pracovných táboroch, nijaké množenie Slovanov.
4. Deti Slovanov budú zaradené na prevýchovu – čisto germánsku.
5. Nežiaduce osoby a rodiny budú fyzicky na mieste likvidované.

Pani Grausová, celý tento plán OST i celá fašistická ideológia boli súčasťou Norimberského procesu a boli vyhodnené na smetisko dejín. Z tohto plánu je zrejmé, že tu nešlo len o likvi-

dáciu našich bratov a sestier Rusov, Bielorusov a Ukrajincov, ale vôbec všetkých Slovanov bez výnimky, aj Slovákov! A pokiaľ koreň vašej rodiny nepatrí do čistej germánskej rasy, potom nielen vy, ale ani vaši rodičia neboli by videli svetlo sveta. Lenže o tom všetkom váš „milovaný Tiso“ vedel a napriek tomu tesne pred útekem do Rakúska, ešte v Holíči vyhlasoval svoju vernosť Hitlerovi tak, ako vy teraz Tisovi.

Pani Grausová, chcem vám pripomenúť aj historickú pravdu. Keď hitlerovci, Poliaci a Maďari zlikvidovali Československo, vtedy absolútna väčšina ľudu na Slovensku verila, že Tiso ako prezident a kňaz bude ochraňovať Slovensko a jeho ľud. Ale keď začalo hitlerovské ťaženie hlavne proti Sovietskemu zväzu a Tiso nasadzoval slovenských chlapcov do tejto vojny, vtedy absolútna väčšina Slovákov prikazovala chlapcom, aby do Rusov nestrieľali, lebo sú to naši slovanskí bratia, aby Rusom pomáhali, aj civilnému obyvateľstvu...

Pani Grausová, snáď nemyslíte, že vy ako kotlebovci azda obnovíte fašistický režim na Slovensku? Buďte si istá, že nikdy.

Juraj Biľo, bývalý povstalecký vojak

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Študenti, ktorí sa vyhýbajú očnému kontaktu, môžu byť vinní z rasizmu, tvrdí Univerzita Oxford

Podľa posledného usmernenia Oxfordskej univerzity, študenti, ktorí vynechávajú očný kontakt so svojimi rovesníkmi, môžu byť vinní z rasizmu. Univerzitná Skupina Rovnosti a Diverzity radí študentom, že „nerozprávať priamo na ľudí“ môže byť považované za „rasovú mikroagresiu“, ktorá môže viesť k „mentálnej chorobe.“

Ďalším príkladom „každodenného rasizmu“ môže byť aj otázka, odkiaľ „pôvodne“ pochádzate?

Oxfordská Skupina Rovnosti a Diverzity vysvetľuje vo svojom informačnom bulletin Trinity, že „niektorí ľudia, ktorí tieto veci robia, ich môžu myslieť dobre, a môžu byť zhrození, keď si uvedomia, že tým niekoho urazili.“

„Ale to je nepodstatné, ak možný dôsledok ich slov alebo skutkov naznačuje druhým, že môžu spĺňať negatívny stereotyp...“

Univerzity boli obvinené z vychovávaní „precitlivej generácie“ študentov, ktorí sa vedú rýchlo uraziť.

Dr. Joanna Wiliamsová, lektorka vyššieho vzdelávania na Univerzite v Kente uviedla, že toto odporúčanie bolo „totálne absurdné“ a robí zo študentov „hyper-senzitívnych“ v kontakte s inými. „Ľudia sú v podstate obviňovaní za myšlienkový zločin,“ povedala pre The Telegraph.

„Sú obviňovaní za nekorektné myšlienky na základe dohady kam sa môžu alebo nemôžu pozerat.“

Dr. J. Wiliamsová, ktorá je autorkou knihy Academic Freedom

in an Age of Conformity (Akademická sloboda vo veku konformity), uviedla, že usmernenie Oxfordskej univerzity „prekročilo hranicu“ tým, že povedalo študentom „ako by mali cítiť a myslieť.“ A dodala: „Namiesto toho, aby sa študenti cítili ako potenciálni priatelia, ktorí sú rovnocenní, nútia ľudí, aby videli jeden druhého cez farbu pleti, nútia ľudí, aby boli rozdelení podľa identity.“

„Je to naozaj problematické – to znamená, že ľudia sa k sebe nemôžu správať prirodzene, ale majú v podvedomí pravidlá a nemôžu byť spontánni, keďže ich

interakcie sú presiaknuté túžbou nasledovať tieto pravidlá.“

Minulý rok boli študenti práva na Oxforde informovaní, že môžu vynechať určité prednášky, ktoré pokrývajú násilné prípady, ak majú obavy, že obsah by bol príliš „rozrušujúci“.

Začiatkom tohto roka Univerzita Cardiff Metropolitan zakázala frázy ako „right-hand man (pravák)“ a „gentleman's agreement (gentlemanská dohoda)“ v rámci svojho „inkluzívneho“ jazyka.

Univerzitná príručka diktuje, že „genderovo neutrálne“ výrazy by mali byť používané všade, kde je to možné a dodáva, že študenti by nemali dovoliť ich „kultúrnemu pozadiu,“ aby ovplyvnil výber ich slov.

Hovorca Oxfordskej univerzity uviedol: „Skupina Rovnosti a Diverzity pracuje s členmi Univerzity, aby zabezpečila, že univerzitná snaha o dosiahnutie kvality ide ruka v ruke s oslobodením od diskriminácie a s rovnosťou príležitostí. Bulletin je jedným zo spôsobov poskytovania rady a podpory zamestnancom, ako naplniť tieto ciele.“

Hlavné správy.sk, 28. 4. 2017

HISTORICKÝ KALENDÁR

5. máj 1945 – V noci dorazili do Prahy prvé správy o dobytí Berlína. Ráno predseda protektorátnej vlády Richard Bienert vyhlásil v pražskom rozhlase likvidáciu protektorátu a začiatok všeobecného povstania proti okupantom. Vyzval ozbrojené sily protektorátu a políciu, aby sa pripojili k ľudovému povstaniu a nemecké okupačné sily ku kapitulácii.

Na poludnie začalo Pražské povstanie. Česi vyšli na barikády a vytesnili z mesta nemeckú posádku.

5. máj 1945 – Americké vojská dosiahli líniu Karlovy Vary – Plzeň – České Budějovice. Na druhý deň 6. mája oslobodzujú Plzeň.

5. máj 2014 – Ruský prezident V. Putin podpísal zákon, trestajúci rehabilitáciu nacizmu, odmietanie faktov, o ktorých rozhodol Norimberský tribunál a aj šírenie klamných údajov o konaní ZSSR počas vojny.

6. máj 1943 – Štátny výbor obrany ZSSR prijal rozhodnutie o sformovaní 1. poľskej divízie T. Kostiuška.

6. máj 1945 – Churchill v liste H. Trumanovi priamo odporúča „vážne prehodnotenie našich pozícií v pomere k Sovietskom v Juhoslávii, Rakúsku, Československu a Nemecku“.

6. máj 2010 – Izraelský prezident a laureát Nobelovej ceny mieru Šimon Perez vyhlásil pri príležitosti 65. výročia víťazstva v 2. sv. vojne, že Červená armáda zohrala rozhodujúcu úlohu v druhej svetovej vojne a pri záchrane planéty od fašistického zla.

7. máj 1945 – Bitka o Břest v ČR, posledné bojové vystúpenie 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

7. máj 2002 – V múzeu Auschwitz-Birkenau otvorili stálu slovenskú národnú expozíciu s názvom Deportácie 1942–1945.

8. máj 1943 – Vytvorenie poľskej divízie v ZSSR.

8. máj 1945 – Vláda prvej SR, zdržujúca sa v exile v rakúskom meste Kremsmunster, podpísala dokument, ktorým sa podrobila veliteľovi armádneho zboru americkej armády generálovi Walkerovi. Týmto aktom prvá SR z pohľadu medzinárodného práva zanikla.

9. máj 1945 – Minútu po polnoci nadobudla účinnosť dohoda o bezpodmienečnej kapitulácii nacistického Nemecka v 2. svetovej vojne.

V rokoch vojny zahynulo 360 000 občanov ČSR. Materiálne straty v dôsledku okupácie – 347,51 mld. Kčs. Z toho vojnové škody na priemysle a obchode – 38,4 mld. Kčs; na poľnohospodárstve – 44,5 mld. Kčs a v železničnej doprave – 20,4 mld. Kčs.

9. máj 1955 – V B. Bystrici je založené Múzeum SNP. (Niekde sa uvádza 8. 5. 1955)

10. máj 1940 – Británia obsadila Island, čo bolo hrubé porušenie medzinárodného práva. Islandania považovali britské ozbrojené sily za okupačné.

10. máj 1941 – Rudolf Hess „tajne“ (?) prelietava do Škótska, s cieľom navrhnuť britskej vláde uzavrieť separátny mier a vytvoriť spojenectvo na vojnu proti ZSSR.

11. máj 1943 – Začala sa jediná bitka 2. sv. vojny na americkom území. Aleutské ostrovy Attu a Kiska.

11. máj 1945 – Pri obci Slivice na Milínsku padli posledné výstrely 2. sv. vojny v strednej Európe.

11. máj 2009 – Po rekonštrukcii je znovu otvorené múzeum v obci Tokajík. Dovtedy fungovalo 24 rokov.

12. máj 1941 – Hlavné veliteľstvo nemeckých vojsk vydalo smernicu, podľa ktorej nemeckí vojaci vo vojne proti ZSSR mali strieľať sovietskych politických pracovníkov, ktorí padnú do zajatia.

13. máj 1943 – Kapitulácia nemeckých (8 divízií) a talianskych (6 divízií) vojsk v Tunise. Do zajatia tak padlo 130 tisíc nemeckých a 100 tisíc talianskych vojakov.

13. máj 1945 – Pri rokovaní E. Beneša s americkým prezidentom vyslovil F. D. Roosevelt súhlas s povojnovým odsunom Nemcov z ČSR.

15. máj 1942 – Slovenský snem schválil zákon o vystaňovaní židovského obyvateľstva. Kým v prvých transportoch boli deportovaní mladí, práceschopní ľudia, od druhej aprílovej dekády začali aj rodinné transporty. Posledný, 57. transport opustil Slovensko 20. októbra 1942. Celkovo bolo z nášho územia vyvezených približne 72 000 osôb, z ktorých sa vrátilo asi 800.

15. máj 1945 – Prvé riadne zasadanie SNR prijalo zákon o potrestaní fašistických zločincov, okupantov a kolaborantov.

16. máj 1935 – E. Beneš podpisuje ako minister zahraničných vecí zmluvu so ZSSR o vzájomnej pomoci. No Moskva mohla prísť na pomoc Prahe len ak si spojenecký záväzok splní aj Francúzsko.

Žiaľ, túto zmluvu Beneš aj sám pochoval, keď kapituloval pred mníchovským diktátom.

Po rozbití ČSR oprel zahraničný odboj o Francúzsko a Veľkú Britániu, t. j. o dvoch zo štyroch signatárov mníchovského diktátu a o USA.

19. máj 1945 – Prvé zasadnutie SNR rozhodlo, že vybrané mestá a dediny, vojenské útvary a inštitúcie budú pomenované podľa hrdinov SNP.

ZRNKÁ HUMORU

Manželka už stratila trpezlivosť s manželovým pitím.

Rozhodla sa, že ho vytrestá. Prezliekla sa za Lucifera.

Keď sa manžel v noci, po dni strávenom v šenku, pripotácal opitý k domu, tak naňho spoza rohu vyskočila a urobila bu bu bu.

Manžel sa jej zahľadel do očí

a s pokojom džentlmena povedal:

– Mňa nevystrašíš, môj zlatý, som ženatý s tvojou séééstrou!

* * *

Ide otec so synom po meste a syn dobiedza:

– Oci, ja chcem zmrzlinu, ja chcem zmrzlinu!

– Synak aj ja chcem zmrzlinu, ale peniaze máme len na boro-vičku.

* * *

Z policajného výsluchu:

– Prečo ste nezachránili manželku keď sa topila?

– Odkiaľ som mal vedieť, že sa topí. Vrieskala ako obvykle.

pomôcky: ARTEN, LYZOL, TIME, UNITAS	odjedal	nerozryvali	kráča	čas, po anglicky	ženské meno	nasycovala	autor výroku: TH. CAR-LYLE	chem. zn. zinku	predmet	nasytený uhľovodík	náhla zmena	ukazovacie zámeno	chem. zn. erbia
jednota, po latinsky							vezením dopravte zhora nadol						
1. časť tajničky							2. časť tajničky						
							súzvuk tónov						
pustovník							býv. ruský panovník mužské meno					4. časť tajničky	len (nár.)
chem. zn. disprózia			mravouka umelý stupeň terénu						kobry indické žičilo				
nižší ženský hlas				prívesok červik						ukazovacie zámeno umelá vyvýšenina			
uzdravuj					utvorí, po nemecky mám vedomosť						EČV Levoče múza, po poľsky		
	osobné zámeno	mohutný zvieračí hlas doba				polámem značka čistiaceho prášku							
uchváta							navleč MPZ Egypta						solmizačná slabika
3. časť tajničky										olejový dezinfekčný prostriedok			
hmyz podobný včele				prehra v šachu						obluda			

Správne vylúštenie tajničky z č. 8 znie: **Láska je túžba po kráse.**

Knihu posielame **Dušanovi Lizoňovi do Zvolena.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.